

OP Företagsbanken Abp:s delårsrapport
1.1–30.9.2017

OP Företagsbanken Abp:s delårsrapport 1.1–30.9.2017

- Koncernens resultat före skatt var 392 miljoner euro (400). Räntabiliteten på eget kapital var 10,4 procent (11,1).
- Bankrörelsens resultat före skatt ökade till 256 miljoner euro (189) då nettointäkterna från placeringsverksamheten och räntenettet ökat. Utlåningen ökade på ett år med 11,0 procent till 19,4 miljarder euro. Kostnads-intäktsrelationen var 30,8 procent (34,6).
- Skadeförsäkringens resultat före skatt minskade till 125 miljoner euro (199). Tidigareläggningen av planen för sänkningen av diskonteringsräntan och den svaga skadeutvecklingen under början av året försvagade försäkringsnettot och den operativa totalkostnadsprocenten, som var 97,0 procent (86,5). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 119 miljoner euro (18).
- Resultatet före skatt för Övrig rörelse var 11 miljoner euro (11). Likviditeten och tillgången på finansiering förblev goda.
- CET1-kapitaltäckningen var 14,5 procent (14,9). Målet är 15 procent.
- Till ny chefsdirektör för OP Gruppen har valts juris magister, MBA och teknologie doktor Timo Ritakallio. I och med utnämningen blir han ordförande för OP Företagsbanken Abp:s styrelse. Hans uppdrag börjar i mars 2018.
- Ändring i utsikterna: OP Företagsbankskoncernens resultat före skatt väntas bli ungefär lika stort som (tidigare: lika stort som eller mindre än) resultatet före skatt 2016.

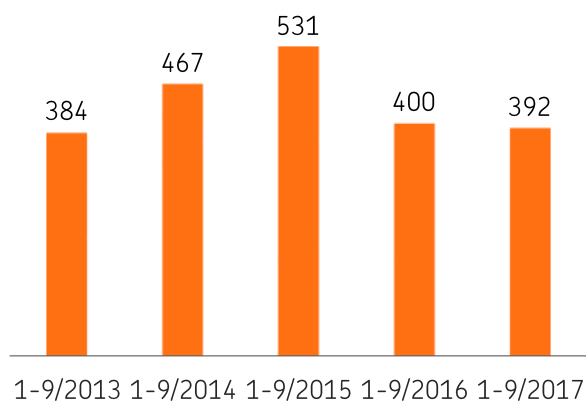
	1–9/2017	1–9/2016	Förändring, %	1–12/2016
Resultat före skatt, milj. €				
Bankrörelse	256	189	35,4	260
Skadeförsäkring	125	199	-37,5	231
Övrig rörelse	11	11	1,8	13
Koncernen totalt	392	400	- 1,9	504

Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2016. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2016 om inte annat nämns.

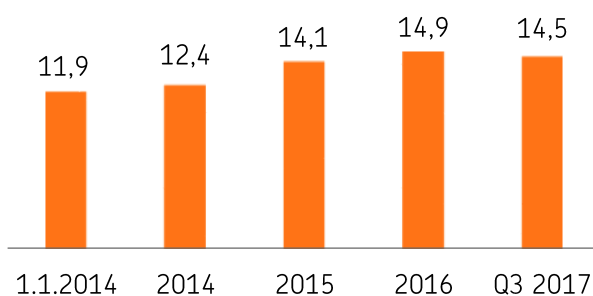
Ekonomiska mål	30.9.2017	31.12.2016	Mål
Kundupplevelse, NPS (-100-+100)	67	58	70, på sikt 90
CET1-kapitaltäckning, %	14,5	14,9	15
Avkastning på ekonomiskt kapitalkrav, %	16,4	17,0	22
Kostnader för nuvarande affärsrörelse*, milj. €	513	471	Kostnaderna 2020 under kostnaderna 2015 (475)
Utdelningsförhållande av räkenskapsperiodens resultat, %	-	50,4	50

*Kostnaderna för hälso- och välbefinnanderörelsen har dragits av från kostnaderna

Resultat före skatt, milj. €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

OP Företagsbanken Abp:s delårsrapport 1.1–30.9.2017

Innehåll

Omvärlden.....	3
Koncernens resultat.....	4
Viktiga händelser i januari–september.....	5
Koncernens kapitaltäckning.....	6
Rating.....	7
Koncernens riskposition.....	7
Segmentens resultat.....	10
Bankrörelse.....	10
Skadeförsäkring.....	12
Övrig rörelse.....	15
Koncernens strukturarrangemang.....	16
Personal och ersättningar.....	16
Händelser efter rapportperioden.....	16
Utsikter för återstoden av året.....	16
Resultaträkning.....	17
Rapport över totalresultat.....	17
Balansräkning.....	18
Rapport över förändringar i eget kapital.....	19
Kassaflödesanalys.....	20
Uppgifter enligt rörelsesegment.....	21
Noter.....	23

Omvärlden

Tillväxten i den globala ekonomin var under det tredje kvartalet fortsatt bred och god. Förtroendet för ekonomin fortsatte att förbättras. Den ekonomiska tillväxten inom euroområdet har blivit något bättre än väntat, men inflationen har ändå hållits måttfull.

Euriborrräntorna var nästan oförändrade. Räntorna på ränteswappar har stigit något under året.

Europeiska centralbanken meddelade i oktober att köpprogrammet för värdepapper fortsätter till september 2018. Köpen minskar dock till 30 miljarder per månad från januari. Enligt ECB hålls styrräntorna på den nuvarande nivån också efter att köpprogrammet avslutas.

Den finländska ekonomin fortsatte att växa starkt och brett. Såväl industrin som tjänsterna och handeln återhämtade sig raskt. Sysselsättningen ökade och konsumenternas förtroende var fortsatt gott. Företagens lönsamhet ökade, liksom investeringarna.

På bostadsmarknaden fortsatte nybyggandet och handeln med nya bostäder var fortsatt livlig. Priserna på gamla bostäder steg en aning snabbare än tidigare, men måttfullt.

Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen fortsätter under den närmaste tiden såväl i Finland som inom euroområdet. Inflationen stannar under målnivån, och centralbanken normaliserar sin politik i lugn takt.

I synnerhet de geopolitiska riskerna kastar under den närmaste tiden en skugga över utsikterna. Den finländska ekonomin har först börjat att återhämta sig, och svårigheterna på exportmarknaden kan försvaga ekonomin mer än vanligt.

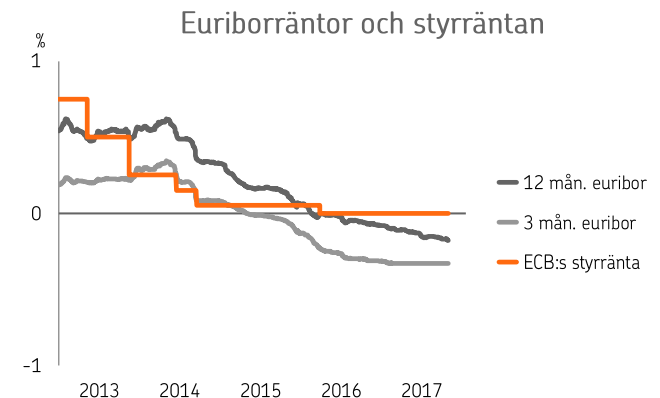
Den årliga tillväxten i krediterna till hushållen var 2,7 procent vid slutet av september. Bolånen ökade med cirka två procent. Efterfrågan på studielån stärktes klart till följd av studiestödsreformen. Företagskrediterna ökade med 5,4 procent. Krediterna till bostadssammanslutningar ökade särskilt kraftigt, över 10 procent från året innan. Bankbarometrarna förutspådde att efterfrågan på såväl hushålls- som företagskrediter kommer att vara stark också under slutet av året.

Inlåningen ökade med 5,4 procent från jämförelseperioden i fjol. Inlåningen från hushåll stärktes till 3,9 procent. De tidsbundna insättningarna fortsatte däremot att minska. Inlåningen från företag fortsatte att minska.

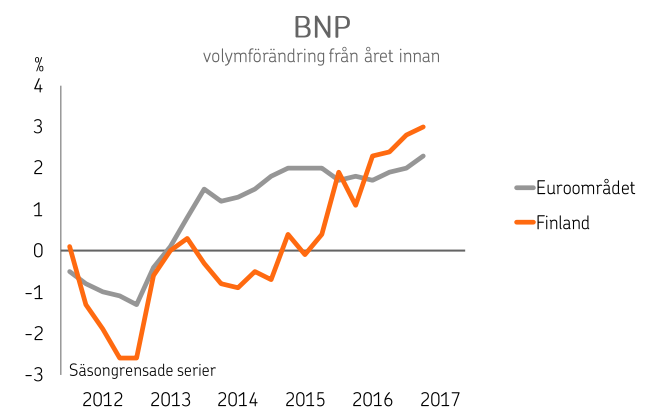
Värdet av de i Finland registrerade placeringsfonderna ökade under det tredje kvartalet med 2 miljarder euro till 114,4 miljarder euro. Nettoteckningarna under det tredje kvartalet var 1,1 miljarder euro. Merparten av de nya placeringarna riktade sig till aktiefonder, blandfonder och alternativa fonder.

Den goda trenden i samhälls ekonomin och den positiva utvecklingen på placeringsmarknaden stödde försäkringsbranschen. Å andra sidan tynger den intensiva

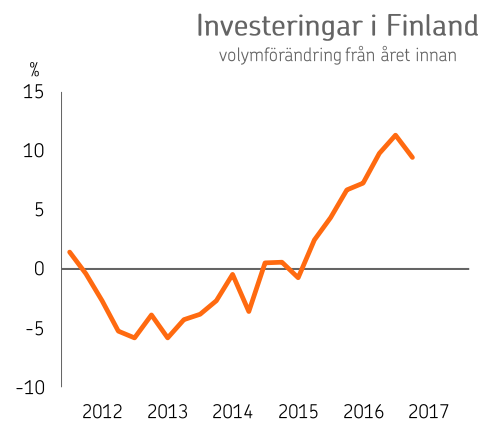
priskonkurrensen på marknaden för försäkringar för privatkunder utvecklingen för premieinkomsten.

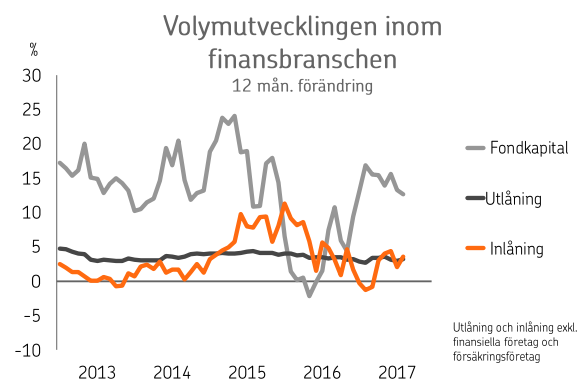
Källa: Finlands Bank

Källor: Eurostat, Statistiska centralen

Källa: Statistiska centralen

Källor: Finlands Bank, Suomen Sijotustutkimus Oy

Koncernens resultat

Milj. €	1–9/2017	1–9/2016	Förändring, %	7–9/ 2017	7–9/ 2016	Förändring, %	1–12/ 2016
Räntenetto	187	177	5,4	67	60	11,6	228
Försäkringsnetto	322	398	-19,1	74	142	-48,0	534
Provisionsintäkter, netto	-15	11		-10	3		-4
Nettointäkter från placeringsverksamhet	290	154	88,6	104	71	45,9	247
Övriga rörelseintäkter	29	30	-6,2	11	9	27,1	33
Andel av intresseföretagens resultat	1	1	81,8	0	0	-63,8	-2
Intäkter totalt	814	771	5,6	246	286	-14,0	1 037
Personalkostnader	121	120	0,3	37	35	3,8	162
Avskrivningar och nedskrivningar	43	37	16,3	15	13	15,3	51
Övriga rörelsekostnader	246	199	23,6	83	65	28,4	281
Kostnader totalt	410	356	15,0	134	113	19,2	494
Nedskrivningar av fordringar	11	13	-21,9	-1	6		37
OP-bonus till ägarkunder	1	1	5,5	0	0	5,8	2
Resultat före skatt totalt	392	400	-1,9	112	167	-33,0	504

Januari–september

Koncernens resultat före skatt var 392 miljoner euro (400). Intäkterna ökade med 5,6 procent sedan nettointäkterna från placeringsverksamheten ökat, och kostnaderna ökade med 15 procent. Intäkterna ökade inom bankrörelsen men minskade från jämförelseperioden inom skadeförsäkringen.

Räntenettet växte till 187 miljoner euro (177). Bankrörelsens räntenetto förstärktes sedan utlåningen ökat med 11,0 procent från slutet av jämförelseperioden. Å andra sidan minskade räntenettet till följd av räntenettet för derivatrörelsen i segmentet Övrig rörelse.

Försäkringsnettot sjönk till 322 miljoner euro (398). Premieintäkterna ökade med 12 miljoner euro då premieintäkterna från privatkunder ökade. Tidigareläggningen av planen för sänkningen av diskonteringsräntan och den svagare skadeutvecklingen än under jämförelseperioden ökade försäkringsersättningarna, som var 89 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 102 miljoner euro (41). I slutet av september sänktes diskonteringsräntan till 1,5 procent.

Nettoprovisionsintäkterna var 15 miljoner euro negativa. Under jämförelseperioden uppgick nettoprovisionsintäkterna till 11 miljoner euro. Koncernen betalar provisioner till medlemsbankerna för försäljningen av skadeförsäkringar och derivat, vilket leder till att nettoprovisionsintäkterna blir negativa. Provisionsintäkterna ökade med 2,4 procent från jämförelseperioden. Intäkterna ökade till följd av provisionsintäkterna från värdepappersförmedling och värdepappersemission. Rapportperiodens intäkter ökade också av att provisionsintäkterna från kortrörelsen var större än under jämförelseperioden. Provisionskostnaderna ökade i synnerhet av att de provisioner som bankrörelsen betalade till

medlemsbankerna var större än under jämförelseperioden. Utan de provisioner som betalades till medlemsbankerna minskade provisionskostnaderna från jämförelseperioden.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten uppgick till 290 miljoner euro (154). Nettointäkterna från värdepappershandeln ökade med totalt 79 miljoner euro, av vilka de positiva värdeförändringarna i derivatens kredit- och motpartsrisik som beror på marknadsförändringar stod för 56,3 miljoner euro. Dessutom ökade intäkterna tack vare intäkterna från derivatrörelsen i segmentet Övrig rörelse. De totala intäkterna från skadeförsäkringens skuldebrev och derivat förbättrade intäkterna med 11 miljoner euro. Nettointäkterna från tillgångar som kan säljas ökade från jämförelseperioden då realisationsvinsterna på egetkapitalinstrument ökade med 50 miljoner euro och utdelningarna och vinstandelarna ökade med 13 miljoner euro. De minskade till följd av realisationsförlusterna på skuldebrev på 36 miljoner euro. I nettointäkterna från placeringsverksamheten ingick nedskrivningar för totalt 5 miljoner euro (15).

De övriga rörelseintäkterna minskade och var 29 miljoner euro (30). Intäkterna ökade till följd av intäkterna från hälso- och välbefinnanderörelsen samt realisationsvinsten från försäljningen av avtals- och betalterminalbeståndet för kortinlösen- och betalterminaltjänster. Jämförelseperiodens intäkter ökade till följd av kostnaderna för den centraliserade likviditetsreserven som debiterats gruppens övriga kreditinstitut och som var större än under rapportperioden.

De totala kostnaderna ökade med 15 procent och uppgick till 410 miljoner euro (356). Personalkostnaderna var ungefär lika stora som under jämförelseperioden. De övriga rörelsekostnaderna ökade till följd av att ICT-kostnaderna ökade med 34 miljoner euro, av vilka utvecklingskostnaderna stod för 20 miljoner euro. Merparten av utvecklingen gäller nuvarande

affärsrörelse. Dessutom ökade de övriga rörelsekostnaderna med 9 miljoner euro till följd av att hälso- och välbefinnanderörelsen utvidgades. Avskrivningarna ökade främst på grund av att avskrivningarna i anslutning till ICT-investeringarna ökat särskilt inom skadeförsäkringsrörelsen.

Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 11 miljoner euro (13). Deras andel av kredit- och garantistocken var 0,05 procent (0,07).

Fonden för verkligt värde före skatt minskade från årsskiftet och var vid slutet av perioden 229 miljoner euro positiv (245).

Juli–september

Resultatet före skatt minskade till 112 miljoner euro (167). Intäkterna minskade med 14,0 procent och kostnaderna ökade med 19,2 procent. Intäkterna minskade av att försäkringsnettot var svagare än under jämförelseperioden och av de negativa nettoprovisionsintäkterna.

Räntenettot ökade från jämförelseperioden med 7 miljoner euro sedan utlåningen ökat och uppgick till 67 miljoner euro (60).

Försäkringsnettot sjönk till 74 miljoner euro (142). Premieintäkterna ökade från jämförelseperioden med knappt en procentenhet, men försäkringsersättningarna ökade med 31,8 procent. Försäkringsersättningarna ökade avsevärt av den ändring i planen för sänkningen av diskonteringsräntan som gjordes under det tredje kvartalet.

Nettoprovisionsintäkterna var 10 miljoner euro negativa. Under jämförelseperioden uppgick nettoprovisionsintäkterna till 3 miljoner euro. Provisionsintäkterna var 2,6 procent mindre än under jämförelseperioden. Intäkterna från betalningsrörelsen och förmedlingen av försäkringar var mindre än under jämförelseperioden. Provisionskostnaderna ökade till följd av de provisioner som betalades till medlemsbankerna.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade klart från jämförelseperioden och uppgick till 104 miljoner euro (71). Intäkterna ökade till följd av realisationsvinster på egetkapitalinstrument på 41 miljoner euro. Å andra sidan minskade de till följd av realisationsförlusterna på skuldebrev på 16 miljoner euro.

Kostnaderna totalt ökade från jämförelseperioden med 22 miljoner euro till 134 miljoner euro (113). Kostnadsökningen berodde på ICT-kostnaderna på 12 miljoner euro och på avskrivningarna på 2 miljoner euro.

Viktiga händelser i januari–september

ECB:s riktade finansieringstransaktion TLTRO-II

ECB erbjöd euroområdet kreditinstitut en serie av fyra riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO-II), var och en med en löptid på fyra år, främst för att stöda tillväxten. Bankerna kan inom ramen för TLTRO-II låna ett belopp som motsvarar högst 30 procent av deras utlåning till företag och hushåll inom euroområdet i slutet av januari 2016 med

undantag av bolån till hushåll. För att kunna upprätthålla den goda tillväxten deltog OP Gruppen under rapportperioden i TLTRO-II-transaktioner med totalt 1 miljard euro. Totalt har OP Gruppen deltagit i TLTRO-II-transaktioner med 4 miljarder euro.

Finansieringsprogram riktade till sme-företag

OP Gruppen fungerar som förmedlare i två finansieringsprogram för sme-företag som garanteras av Europeiska investeringsfonden (EIF) och som möjliggör en finansiering på totalt 300 miljoner euro. EIF beviljar en riskdelningsgaranti på 50 procent för krediterna. Programmen har riktats till projekt hos växande och innovativa företag samt till investeringar. Avtalet för det första finansieringsprogrammet undertecknades i mars 2016 och det är avsett för företag som sysselsätter färre än 500 personer. Avtalet som undertecknades i januari 2017 riktar sig däremot till en målgrupp med företag som sysselsätter färre än 250 personer. OP har inom ramen för programmen redan beviljat 230 företagslån för totalt nästan 140 miljoner euro. OP Gruppen stöder den ekonomiska tillväxten och sysselsättningen i framtiden genom att finansiera små och medelstora företag med tillväxtpotential.

Konkurrens- och konsumentverkets utredningsbegäran

OP Gruppen har lämnat in sitt svar på Konkurrens- och konsumentverkets utredningsbegäran från 2015. Myndigheterna reder ut OP Gruppens marknadsställning inom hushållsbankstjänster och prissättningen av skadeförsäkringsprodukter. Myndigheterna utreder fortfarande ärendet.

Försäljning av kortinlösen- och betalterminaltjänster

OP Gruppen och Nets undertecknade 5.4.2017 ett avtal enligt vilket OP sålde sitt avtals- och betalterminalbestånd för kortinlösen- och betalterminaltjänster till Nets som specialiserat sig på digital betalningsförmedling. Med tjänsterna för kortinlösen och betalterminaler kan köpmännen ta emot kortbetalningar som ett betalningssätt för inköp. Genom köpet övergick cirka 15 000 köpmäns avtal om kortinlösen- och betalterminaltjänster från OP till Nets. OP och Nets har samarbetat inom de tjänster som är föremål för köpet sedan 2011. För köpet intäktfördes 2 miljoner euro på OP Företagsbankskoncernens resultat.

OP Gräsrotsfinansiering lanserades

I september lanserades OP Gräsrotsfinansiering: en helt digital tjänst som förenar företag som behöver finansiering med placerarna. OP fungerar som förmedlare av finansiering i tjänsten. Tjänsten är för företagen en ny form för att finansiera tillväxten och för placerarna ett sätt att stöda verksamhet som motsvarar deras värden och stöda lokala företag.

Gräsrotsfinansiering lämpar sig särskilt bra för snabbt växande små och medelstora företag.

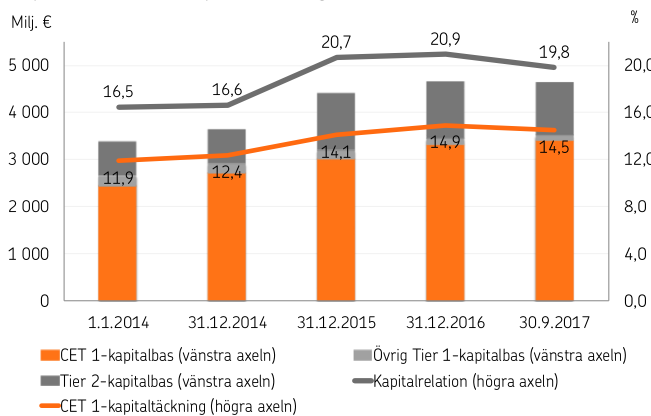
I bästa fall skapar gräsrotsfinansiering ny tillväxt och nya arbetsplatser i Finland och den passar därför som finansieringsform för OP:s samhälleliga verksamhet.

Timo Ritakallio blir ordförande för styrelsen

Förvaltningsrådet för OP Gruppens centralinstitut utnämnde 20.9.2017 juris magister, MBA och teknologie doktor Timo Ritakallio till ny chefdirektör för OP Gruppen. I och med utnämningen blir han också ordförande för OP Företagsbanken Abp:s styrelse. Hans uppdrag i OP Gruppen börjar i mars 2018. Reijo Karhinen, som varit chefdirektör för OP Gruppen och ordförande för OP Företagsbanken Abp:s styrelse, går i enlighet med sitt direktörsavtal i pension 1.2.2018. Styrelseledamoten, vice ordförande för OP Gruppens direktion Tony Vepsäläinen sköter styrelseordförandens uppgifter från den nuvarande ordförandens pensionering tills den nya ordföranden inleder sitt uppdrag.

Koncernens kapitaltäckning

Kapitalbasen och kapitaltäckningen

Kapitaltäckning för kreditinstitut

Koncernens CET1-kapitaltäckning var vid slutet av rapportperioden 14,5 procent (14,9). Koncernens mål för CET1-kapitaltäckningen är 15 procent.

Kapitaltäckningen i kreditinstitutsverksamheten är stark i förhållande till den lagstadgade kapitaltäckningen och de kapitalkrav som ställs av myndigheterna. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen höjer i praktiken den nedre gränsen till 10,5 procent för kapitalrelationen och till 7 procent för CET1-kapitaltäckningen.

Kärnprimärkapitalet uppgick till 3,4 miljarder euro (3,3) vid slutet av rapportperioden. Kärnprimärkapitalet ökade till följd av resultatet av segmenten Bankrörelse och Övrig rörelse.

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet uppgick vid slutet av rapportperioden till 23,3 miljarder euro (22,1), vilket är 5,5

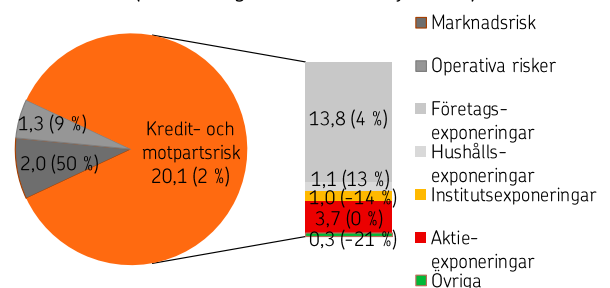
procent större än vid årsskiftet. De genomsnittliga riskvikterna för kreditrisken hölls på samma nivå som vid årsskiftet. Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med ECB:s tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 3,7 miljarder euro i riskvägda poster för koncernens interna innehav i försäkringsföretag med en riskvikt på cirka 280 procent.

OP Företagsbankskoncernen ingår i OP Gruppen, vars kapitaltäckning övervakas i enlighet med lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i september 2017 att tills vidare inte ställa något kontryckiskt buffertkrav för bankerna, men bekräftade att den inför en lägsta gräns på 15 procent för riskvikten för bolån från början av 2018 för en period på minst två år. Den lägsta gränsen för riskvikten för bolån gäller OP Gruppen, och den har ingen inverkan på OP Företagsbanken.

Finansministeriet förbereder att inta en systemriskbuffert i kreditinstitutslagen. Enligt utkastet skulle Finansinspektionen kunna fastställa en systemriskbuffert på 0–5 procent.

Totalt riskvägt exponeringsbelopp 30.9.2017
 totalt 23,3 mrd.€
 (förändring från årets början 6 %)

ECB:s tillsyn

OP Gruppen lyder under ECB:s tillsyn. ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). Det buffertkrav som ECB fastställt och som gäller från 1.1.2017 (P2R) är 1,75 procent. Med beaktande av buffertkravet är OP Gruppens nya minimigräns för kapitaltäckningen 10,75 procent för CET1-kapitaltäckningen och 14,25 procent för kapitalrelationen. Dessutom har ECB som kapitaltäckningsvägledning (P2G) fastställt 1,0 procent. Om gränsen överskrids påverkas t.ex. vinstutdelningen inte av det. Då den här vägledningen beaktas är CET1-kapitalkravet 11,75 procent. OP Gruppens kapitaltäckning överstiger klart den nya miniminivån. ECB:s buffertkrav enligt prövning gäller inte OP Företagsbanken.

OP Gruppen underrättades 2.2.2017 om att ECB beslutat att fastställa ett riskviktsgolv för OP Gruppens hushållsexponeringar för en tid på 18 månader. Beslutet beror på att ECB noterat brister i styrnings- och valideringsprocessen för den IRBA-metod (Internal Ratings Based Approach) som OP Gruppen tillämpar för kapitaltäckningsanalysen, i synnerhet att valideringar försenats.

De centralaste bristerna är redan korrigerade. Korrigeringen av de återstående bristerna framskrider planenligt. Beslutet gäller inte OP Företagsbanken.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board) i Bryssel. Resolutionsmyndigheten håller på att fastställa ett minimibelopp enligt resolutionslagen för OP Gruppen på grupplanet.

Skadeförsäkringsbolagens solvens

Skadeförsäkringens solvensställning var fortsatt stark och högre än vid årsskiftet.

Skadeförsäkringens Solvens II

Milj. €	30.9.2017	31.12.2016
Kapitalbas, milj. €*	1 090	983
Kapitalkrav, milj. €*	670	687
Solvensprocent*	163	143
Solvensprocent (utan övergångsbestämmelser)	159	127

*med beaktande av övergångsbestämmelser.

Rating

OP Företagsbanken Abp:s rating 30.9.2017

Rating-institut	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	Stabila	AA-	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila

OP Försäkring Ab:s rating 30.9.2017

Ratinginstitut	Rating	Utsikter
Standard & Poor's	A+	Stabila
Moody's	A3	Stabila

OP Företagsbanken Abp och OP Försäkring Ab har ratingar från Standard & Poor's Credit Market Services Europe Limited och Moody's Investors Service Ltd. Vid bedömningen av företagets rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens ekonomiska situation.

Varken OP Företagsbanken Abp:s eller OP Försäkring Ab:s rating har ändrats under rapportperioden.

Standard & Poor's bekräftade i juli 2017 OP Företagsbanken Abp:s långfristiga rating till AA- och kortfristiga rating till A-1+. Utsikterna för ratingarna hölls stabila. Samtidigt bekräftade

Standard & Poor's också att OP Försäkring Ab:s rating är A+ och att utsikterna är stabila.

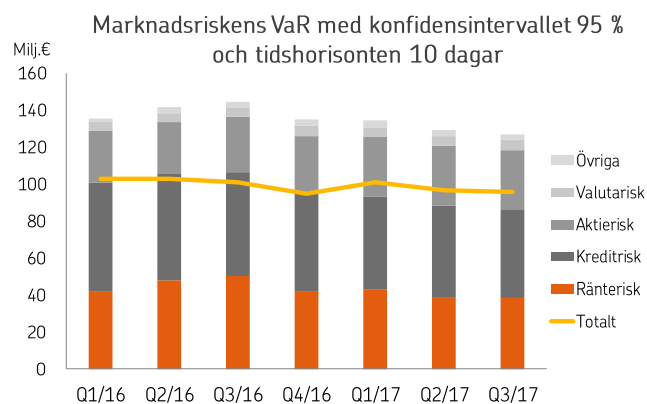
Koncernens riskposition

De centralaste riskerna i koncernens affärsrörelse ansluter sig till utvecklingen i den ekonomiska omvärlden och på placeringsmarknaden.

Den goda riskhanteringsförmågan och moderata målrisknivån höll kreditriskpositionen stabil.

Koncernens finansieringsposition och likviditet är goda. Tillgången på finansiering har hållits god.

Koncernens marknadsriskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken, var 96 miljoner euro (95) vid slutet av rapportperioden. I VaR ingår skadeförsäkringsbolagets totala omslutning, trading-funktionen och likviditetsreserven hos övrig rörelse samt gruppens treasurys ränteposition.

Riskerna i förmånsbestämda pensionsplaner ansluter sig till ränte- och marknadsrisken, framtida pensionshöjningar samt till den längre förväntade livslängden. En förändring i den ränta som tillämpas vid diskontering av pensionsåtagandet har en väsentlig inverkan på pensionsåtagandets belopp. Den minskning i nettoskulden för förmånsbestämda pensionsplaner som under rapportperioden bokförts i övrigt totalresultat förbättrade rapportperiodens totalresultat före skatt med 5 miljoner euro. Nettoskulden minskade till följd av att räntorna steg och placeringsverksamhetens avkastning var god. Under jämförelseperioden försvagade ökningen i nettoskulden för förmånsbestämda pensionsplaner totalresultatet före skatt med 48 miljoner euro.

Bankrörelse

Bankrörelsens centrala risker är de kreditriskerna som uppstår i kundrörelsen samt marknadsriskerna.

Bankrörelsens kreditriskposition förblev stabil och riskerna måttfulla.

Det totala beloppet av problemfordringar uppgick till 289 miljoner euro (198). Med problemfordringar avses över 90 dagar

förfallna fordringar, övriga fordringar med risker och lånefordringar som beviljats en eftergift på grund av kundens ekonomiska svårigheter. Lånefordringar som beviljats en eftergift är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Nedskrivningarna hölls låga och utgjorde 0,05 procent av kredit- och garantistocken (0,07).

De totala exponeringarna i bankrörelsen (inkl. kundtransaktioner med derivat) uppgick till 31,1 miljarder euro (29,3). Andelen exponeringar i de bästa ratingklasserna 1–5,5 (exklusive privatkunderna), var 66,3 procent (65,9). De svagare ratingklasserna 11–12 stod för 0,6 procent (0,7). Av de totala exponeringarna inom Bankrörelsen utgjorde företagsexponeringarna (inkl. bostadssammanslutningar och företagskunders hushållsexponeringar) 87,9 procent (88,1). Av företagsexponeringarna på investeringsnivån (ratingklasserna 1–5,5) var andelen klassificerade exponeringar 65,2 procent (64,9) medan exponeringarna inom de två sämsta klasserna uppgick till 167 miljoner euro (196), dvs. 0,6 procent (0,8).

Bankrörelsens totala exponeringar per exponeringsklass, mrd. €

	30.9.2017	31.12.2016	Förändring
Företagsexponeringar*	27,4	25,8	1,5
Hushållsexponeringar	1,7	1,5	0,2
Offentlig sektor	0,9	1,2	-0,3
Finansiella institut och försäkringsföretag	1,2	0,7	0,4
Totalt	31,1	29,3	1,8

*inkl. bostadssammanslutningar och företagskunders hushållsexponeringar

Bankrörelsens totala exponeringar per ratingklass*, mrd. €

Ratingklass	30.9.2017	31.12.2016	Förändring
1,0–2,0	2,0	1,7	0,3
2,5–5,5	17,5	16,6	0,9
6,0–7,0	6,5	5,9	0,6
7,5–9,0	3,1	3,2	-0,1
9,5–10,0	0,2	0,2	0,0
11,0–12,0	0,2	0,2	0,0
Totalt	29,4	27,8	1,6

*exkl. privatkunder

Två kunders exponeringar överskred 10 procent av den kapitalbas som täcker exponeringarna efter avdragsposter och övrig kreditriskreducering. De stora exponeringarna uppgick vid slutet av rapportperioden till 1,1 miljarder euro (0,0) och kapitalbasen för täckning av exponeringarna uppgick till 4,6 miljarder euro (4,6).

Branschfördelningen av exponeringarna mot företag och bostadssammanslutningar hölls väl spridd. De mest betydande branscherna var energi 13,2 procent (13,2), handel 9,8 procent (10,5) och tjänster 8,7 procent (7,3).

Exponeringarna för affärsrörelsen i Baltikum ökade till 2,4 miljarder euro (2,0), vilket var 7,8 procent (6,9) av de totala exponeringarna i Bankrörelsen.

Uppföljningen av exponeringarna inom Bankrörelsen redovisas nu enligt exponeringsgrupper i stället för de tidigare kundsektorerna. Jämförelseuppgifterna har justerats i enlighet med den nya uppföljningen.

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsskulden, en oväntad förlängning av livslängden för förmånstagare till försäkringsskulden för pensioner, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsskulden samt differensen mellan försäkringsskuldens diskonteringsränta och marknadsräntorna.

En förlängning av den förväntade livslängden med ett år skulle öka försäkringsskulden för pensioner med 45 miljoner euro. En sänkning av den räntenivån som används vid värderingen av försäkringsskulden med 0,1 procentenheter skulle öka försäkringsskulden med 27 miljoner euro.

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker. Den viktigaste marknadsrisken i skadeförsäkringen är den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsskuldens värde och kapitalkravet. Solvensställningen enligt Solvens II var fortsatt stark och högre än vid årsskiftet.

Placeringarnas riskposition var stabil under rapportperioden. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var 58 miljoner euro (57) vid slutet av rapportperioden. Inga betydliga förändringar har skett i placeringarsportföljens tillgångsslagsfördelning. Försäkringsskuldens ränterisk har skyddats utöver med räntederivat också med obligationslån. Ränte- och kreditrisken i portföljen har förblivit stabil. Säkringsgraden för ränterisken för försäkringsskulden har hållits stabil.

Övrig rörelse

De centrala riskerna inom segmentet Övrig rörelse är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Marknadsrisken har störst betydelse för skuldebrev som ingår i likviditetsreserven.

Marknadsrisken i relation till likviditetsreservens position (VaR 95 %) förblev stabil under rapportperioden. Placeringarna minskade något. Inga betydliga förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som upprätthålls av OP Företagsbanken och som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas

som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven och de övriga källorna för tilläggsfinansiering i enlighet med beredskapsplanen räcker till för att täcka finansieringsbehovet för minst två år i situationer där marknadsupplåningen inte skulle fungera och där inlåningen skulle minska måttligt.

Skuldebrev som godtas som säkerhet minskade bland annat till följd av att de användes som säkerhet i TLTRO-II-finansieringstransaktionen.

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt övergångsbestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 80 procent 2017 och minst 100 procent från början av 2018. OP Gruppens LCR-relationstal var vid slutet av september 139 procent.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt rating 30.9.2017, milj.€

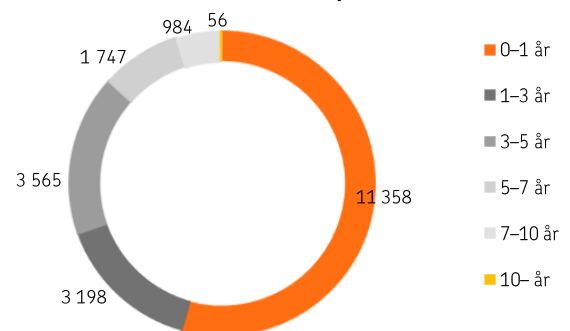

Likviditetsreserv

Mrd. €	30.9.2017	31.12.2016	Förändring, %
Tillgodohavanden på centralbanker	10,6	9,3	13,5
Skuldebrev som godtas som säkerhet	8,8	11,2	-21,0
Företagskrediter som godtas som säkerhet		0,1	-100,0
Totalt	19,4	20,6	-5,7
Fordringar som inte godtas som säkerhet	1,5	1,4	8,1
Likviditetsreserven till marknadsvärde	20,9	22,0	-4,9
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,7	-0,7	4,3
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	20,2	21,3	-5,2

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och krediter som godtas som säkerhet. Skuldebrev i likviditetsreserven har i reservkalkylen värderats till marknadsnoteringar.

Fördelningen av de finansiella tillgångar som ingår i likviditetsreserven enligt maturitet 30.9.2017, milj.€

Andelsbankerna och OP Andelslag jämte dotterföretag utgör en betydande kundgrupp för OP Företagsbanken Abp som är centralbank för OP Gruppen. Av de totala exponeringarna för segmenten Övrig rörelse och Bankrörelse bestod 15,9 procent av OP Gruppens (exkl. OP Företagsbankskoncernens) exponeringar. De här exponeringarna minskade under början av året med 0,1 miljarder euro, dvs. med 1,3 procent. Andelsbankernas och OP Andelslags exponeringar hör till investeringsnivån.

Segmentet Övrig rörelses totala exponeringar per ratingklass, mrd. €

Ratingklass	30.9.2017	31.12.2016	Förändring
1,0-2,0	29,1	29,7	-0,6
2,5-5,5	5,5	6,8	-1,3
6,0-7,0	0,0	0,0	
7,5-9,0	0,3	0,1	0,2
9,5-10,0	0,0	0,0	
11,0-12,0	0,0	0,0	
Totalt	35,0	36,6	-1,6

Segmentens resultat

OP Företagsbankskoncernens rörelsesegment är Bankrörelse och Skadeförsäkring. Hälso- och välbefinnanderörelsen ingår i rörelsesegmentet Skadeförsäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Övrig rörelse, t.ex. funktioner som stöder OP Gruppen och dess affärsrörelse såsom centralbanken och likviditetsreserven. Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av koncernens bokslut.

Bankrörelse

- Bankrörelsens resultat före skatt ökade till 256 miljoner euro (189) då räntenettet och nettointäkterna från placeringsverksamheten ökat.
- Utlåningen ökade på ett år med 11,0 procent till 19,4 miljarder euro.
- Andelen nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken minskade till 0,05 procent (0,07).
- Kostnads-intäktsrelationen stärktes till 30,8 procent (34,6).
- De mest betydande satsningarna inom bankrörelsen gällde utvecklingen av system för finansiering och betalning. I september lanserades OP Gräsrotsfinansiering: en helt digital tjänst som förenar företag som behöver finansiering med placerarna.

Bankrörelsens nyckeltal

Milj. €	1–9/2017	1–9/2016	Förändring, %	1–12/2016
Räntenetto	256	221	16,1	300
Provisionsintäkter, netto	96	114	-16,2	142
Nettointäkter från placeringsverksamhet	19	-37		-16
Övriga rörelseintäkter	14	11	20,7	15
Intäkter totalt	385	310	24,3	442
Kostnader				
Personalkostnader	40	40	-0,7	54
Avskrivningar och nedskrivningar	8	7	13,1	10
Övriga rörelsekostnader	71	60	17,8	81
Kostnader totalt	119	107	10,6	145
Nedskrivningar av fordringar	10	13	-22,3	37
Resultat före skatt	256	189	35,4	260
Kostnads-intäktsrelation, %	30,8	34,6		32,8
Utlåning, mrd. €	19,4	17,4	11,0	18,0
Garantier, mrd. €	2,4	2,3		2,5
Företagskrediternas snittmarginal, %	1,37	1,38		1,41
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,05	0,07		0,18
Antal anställda	616	645		652

Bankrörelsens utlåning ökade på ett år med 11,0 procent till 19,4 miljarder euro. Under januari–september ökade utlåningen med 7,6 procent. Till ökningen under rapportperioden bidrog en koncernintern förändring på 0,4 miljarder euro i exponeringarna mot kunder. Ändringen hade ingen inverkan på OP Företagsbankskoncernens utlåning. Garantierna uppgick till 2,4 miljarder euro (2,3) och de bindande outtagna kreditlimiterna till 4,6 miljarder euro (4,2).

Kundernas intresse för att skydda bolån och bostadssammanslutningars krediter mot en ränteuppgång har

ökad, och försäljningen av ränteskydd fyrdubblades jämfört med fjolåret.

I september lanserades OP Gräsrotsfinansiering: en helt digital tjänst som förenar företag som behöver finansiering med placerarna. OP fungerar som förmedlare av finansiering i tjänsten. Tjänsten är för företagen en ny form för att finansiera tillväxten och för placerarna ett sätt att stöda verksamhet som motsvarar deras värden och stöda lokala företag. Gräsrotsfinansiering lämpar sig särskilt bra för snabbt växande små och medelstora företag. I bästa fall skapar gräsrotsfinansiering ny tillväxt och nya arbetsplatser i Finland

och den passar därför som finansieringsform för OPs
samhälleliga verksamhet.

Januari–september

Bankrörelsens resultat före skatt ökade med 35,4 procent till 256 miljoner euro (189). Intäkterna ökade med 24,3 procent och kostnaderna med 10,6 procent. Tillväxten i utlåningen och den positiva CVA-justeringen ökade intäkterna från jämförelseperioden. Till följd av de ökade intäkterna stärktes kostnads-intäktsrelationen till 30,8 procent (34,6).

Räntenettot ökade med 16,1 procent till 256 miljoner euro till följd av att utlåningen ökade och kostnaderna för upplåningen minskade.

Bankrörelsens nettoprovisionsintäkter minskade med 16,2 procent till 96 miljoner euro (114) på grund av att försäljningen av derivat- och valutaprodukter var mindre än året innan.

Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade på grund av den positiva CVA-justeringen till följd av ränteändringarna och andra ändringar på marknaden. CVA-justeringen var 21 miljoner euro positiv, medan den för jämförelseperioden var 36 miljoner euro negativ.

Beloppet av nettokreditförlusterna och nedskrivningarna i bankrörelsen uppgick till 10 miljoner euro (13), dvs. 0,05 procent av kredit- och garantistocken (0,07). Slutgiltiga kreditförluster bokfördes för 34 miljoner euro (37) och återförda nedskrivningar för 24 miljoner euro. Under jämförelseperioden uppgick de återförda nedskrivningarna till 23 miljoner euro.

Bankrörelsens kostnader uppgick till 119 miljoner euro (107). Personalkostnaderna var ungefär lika stora som under jämförelseperioden, dvs. 40 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 17,8 procent till 71 miljoner euro (60). ICT-kostnaderna ökade med 10 miljoner euro.

Under rapportperioden överfördes OP Företagsbankens back office-funktioner till OP Gruppens centraliserade tjänster, vilket minskade antalet anställda i Bankrörelsen från jämförelseperioden.

Skadeförsäkring

- Resultatet före skatt var 125 miljoner euro (199). Nettointäkterna från placeringsverksamheten uppgick till 122 miljoner euro (87). Resultatet före skatt till verkligt värde var 78 miljoner euro (283).
- Premieintäkterna ökade med 1,2 procent (2,3). Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 119 miljoner euro (18).
- Planen för sänkningen av diskonteringsräntan för pensionsansvar tidigarelades. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 102 miljoner euro (41). Den diskonteringsränta som tillämpas är nu 1,5 procent.
- Den operativa totalkostnadsprocenten var 97,0 (86,5) och den operativa driftskostnadsprocenten 19,7 (17,6). Totalkostnadsprocenten var 98,5 (88,0). Den sänkta diskonteringsräntan och den svaga skadeutvecklingen under början av året försämrade totalkostnadsprocenterna.
- Förnyelsen av skadeförsäkringens bassystem har börjat. Under rapportperioden lanserades en ny trafikförsäkring samt en hemförsäkring och reseförsäkring i den helt digitala tjänstefamiljen OP Nano.

Milj. €	1–9/2017	1–9/2016	Förändring, %	1–12/2016
Premieintäkter	1 074	1 062	1,2	1 420
Försäkringsersättningar	749	660	13,4	883
Övriga kostnader	3	3	-9,8	3
Försäkringsnetto	322	398	-19,1	534
Nettointäkter från placeringsverksamhet	122	87	40,0	102
Övriga nettointäkter	-44	-49	-11,4	-77
Intäkter totalt	401	437	-8,1	559
Personalkostnader	75	74	1,5	100
Avskrivningar och nedskrivningar	34	29	15,8	40
Övriga rörelsekostnader	166	132	25,2	187
Kostnader totalt	275	236	16,6	326
OP-bonus till ägarkunder	1	1	5,5	2
Resultat före skatt	125	199	-37,5	231
Totalkostnadsprocent	98,5	88,0		89,1
Operativ totalkostnadsprocent	97,0	86,5		87,6
Operativ skadeprocent	77,3	68,9		69,1
Operativ driftskostnadsprocent	19,7	17,6		18,5
Operativ riskprocent	71,1	63,2		63,3
Operativ omkostnadsprocent	25,9	23,3		24,3
Solvensprocent (Solvens II)*	163	162		143
Stora skador med skadekostnad för egen räkning	52	43		61
Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren (run off-resultat)	25	41		60
Antal anställda	1 786	1 725		1 730

*Siffran redovisas med beaktande av övergångsbestämmelser.

Premieintäkterna från privatkunderna och Baltikum ökade. Premieintäkterna från företagskunder var mindre än under jämförelseperioden. Den allt hårdare priskonkurrensen, särskilt inom trafikförsäkringen och företagsförsäkringarna, återspeglade sig i intäktutvecklingen bland såväl privat- som företagskunderna. Skadeutvecklingen var sämre än under jämförelseperioden särskilt under det första kvartalet.

Mätt med marknadsandelen av premieinkomsten är OP Gruppen klart den största skadeförsäkraren i Finland. OP Gruppens marknadsandel stärktes ytterligare 2016 och var enligt siffrorna som publicerades i maj 32,4 procent. Andelsbankernas kunder

använde OP-bonus som samlas för bank- och försäkringsärenden för betalningen av 1 759 000 försäkringsräkningar (1 648 000) av vilka 142 000 räkningar (220 000) betalades helt och hållet med bonus. De försäkringspremier som betalats med bonus uppgick till 85 miljoner euro (79).

Utvecklingen av nät- och mobiltjänster hör till skadeförsäkringens prioriteringsområden inom såväl försäkringstjänsten som ersättningstjänsten. De nya tjänsterna Skadehjälpen och skadeanmälan i OP-mobilerna har använts flitigt. Av privatkundernas skador anmäls nästan 70 procent

elektroniskt. Under rapportperioden lanserade gruppen inom den nya, helt digitala OP Nano-tjänstefamiljen en hemförsäkring i maj och en reseförsäkring i september.

Pohjola Hälsa Ab öppnade sitt fjärde sjukhus i Kuopio i slutet av augusti. Tidigare har sjukhus öppnats i Helsingfors, Tammerfors och Uleåborg. Pohjola Hälsa håller på att utvidgas till en riksomfattande aktör och nu byggs det femte sjukhuset i Åbo. Enligt byggplanerna kommer verksamheten att inledas i skiftet maj-juni 2018.

Förvaltningsrådet behandlade vid sitt sammanträde 28.9.2017 följande etapper i utvidgningen av hälso- och välbefinnanderörelsen enligt strategin. Under de kommande åren är avsikten att utvidga affärsrörelsen bland annat genom att bygga upp ett riksomfattande läkarstationsnätverk. Dessutom reds ut hur tjänsteurvalet kan utvidgas till omsorgstjänster för äldre.

Kunderna har varit nöjda med betjäningen vid Pohjolasjukhusen. Operationspatienterna gav vid slutet av september NPS-talet 97.

Januari–september

Resultatet före skatt var 125 miljoner euro (199). Försäkringsnettot sjönk med 19,1 procent till 322 miljoner euro främst till följd av att planen för sänkningen av diskonteringsräntan tidigarelades. De nettointäkter från placeringar som bokförts i resultaträkningen ökade med 35 miljoner euro. Resultatet före skatt till verkligt värde var 78 miljoner euro (283).

Den operativa totalkostnadsprocenten var 97,0 (86,5). De operativa nyckeltalen innehåller inte avskrivningar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköpet.

Premieintäkter

Milj. €	1–9/2017	1–9/2016	Förändring, %
Privatkunder	593	578	2,6
Företagskunder	435	441	-1,4
Baltikum	46	43	8,1
Totalt	1 074	1 062	1,2

Utan sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 4,5 procent. Skadekostnaden för nya storskador på egendom och verksamhet var större än under jämförelseperioden. Under januari–september registrerades 66 nya (50) stora skador på egendom och verksamhet och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 52 miljoner euro (43). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Förändringen i avsättningarna för de lagstadgade pensionerna var mindre än under jämförelseperioden. Under januari–september var förändringen i avsättningarna för pensionerna -3 miljoner euro (9). I slutet av september sänktes diskonteringsräntan till 1,5 procent. Vid slutet av 2016 var den genomsnittliga diskonteringsräntan 1,97 procent. Sänkningen av diskonteringsräntan ökade försäkringsersättningarna med 102 miljoner euro (41). Förändringen i diskonteringsräntan

försvagade den operativa totalkostnadsprocenten med 9,5 procentenheter (3,9).

Förändringarna jämfört med skadorna under de föregående åren, utan inverkan av förändringen i diskonteringsräntan, förbättrade det försäkringstekniska bidraget med 25 miljoner euro (41). Den operativa skadeprocenten var 77,3 (68,9). Den operativa riskprocenten exklusive indirekta skaderegleringskostnader var 71,1 (63,2).

Kostnaderna ökade med 16,6 procent till följd av de ökade ICT-kostnaderna och utvidgningen av hälso- och välbefinnanderörelsen och var 39 miljoner euro större än under jämförelseperioden. Den operativa driftskostnadsprocenten var 19,7 (17,6). Den operativa omkostnadsprocenten, som innehåller de indirekta skaderegleringskostnaderna, var 25,9 (23,3).

Operativt försäkringstekniskt bidrag och totalkostnadsprocent (CR)

	1–9/2017		1–9/2016	
	Bidrag milj. €	CR, %	Bidrag milj. €	CR, %
Privatkunder	77	86,9	104	82,0
Företagskunder	-48	111,1	36	91,8
Baltikum	3	92,6	3	92,3
Totalt	32	97,0	143	86,5

Sänkningen av diskonteringsräntan försvagade den försäkringstekniska lönsamheten för såväl privatkunderna som i synnerhet företagskunderna. Företagskundernas bidrag utan den förändring i diskonteringsräntan som överstiger planen var 3 miljoner euro negativt. Den svaga skadeutvecklingen under början av året belastade i synnerhet storkundernas lönsamhet.

Placeringsverksamheten

Skadeförsäkringens nettointäkter från placeringarna till verkligt värde var 119 miljoner euro (18). Nettointäkterna från placeringarna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Placeringsbeståndets fördelning

%	30.9.2017	31.12.2016
Obligationslån och räntefonder*	67,6	74,4
Alternativa placeringar*	4,2	3,2
Aktier	8,4	8,1
Kapitalplaceringar	2,6	2,9
Fastigheter	9,6	9,8
Penningmarknaden	7,6	1,9
Totalt	100,0	100,0

*Olikvida fonder med säkerhet i fastighet och låg risk har i placeringsbeståndet flyttats från klassen obligationslån och räntefonder

till klassen alternativa placeringar. Jämförelseuppgifterna i tabellen har justerats.

Skadeförsäkringsrörelsens placeringsbestånd var vid slutet av rapportperioden 3 949 miljoner euro (3 876). Placeringarna på investeringsnivån stod för 95 procent (91), och 65 procent (62) av placeringarna hade en rating på minst A-. Vid slutet av rapportperioden var ränteplaceringarnas modifierade duration 5,1 (5,4).

Den genomsnittliga avkastningen på direkta placeringar i obligationslån till förfallodagen beräknad enligt anskaffningsvärdet för instrumenten (running yield) var 1,8 procent (1,7).

Övrig rörelse

- Resultatet före skatt var 11 miljoner euro (11). I resultatet ingår realisationsvinster på skuldebrev för 14 miljoner euro (7) och intäkter från utdelningar för 9 miljoner euro (1).
- Likviditeten och tillgången på finansiering förblev goda.

Övrig rörelsens nyckeltal

Milj. €	1–9/2017	1–9/2016	Förändring, %	1–12/2016
Räntenetto	-54	-26		-48
Provisionsintäkter, netto	-67	-63	6,6	-84
Nettointäkter från placeringsverksamhet	148	102	44,9	159
Övriga rörelseintäkter	7	17	-62,5	13
Intäkter totalt	33	31	9,1	40
Personalkostnader	6	6	-7,0	8
Övriga kostnader	16	13	22,1	19
Kostnader totalt	22	20	13,0	27
Nedskrivningar av fordringar	0	0	2,3	0
Resultat före skatt	11	11	1,8	13
Fordringar på och skulder till andelsbankerna nettofinansieringsposition, mrd. €	-1,3	2,4		1,1
Antal anställda	49	71	-31,3	72

Januari–september

Resultatet före skatt för segmentet Övrig rörelse var 11 miljoner euro (11). Resultatet före skatt till verkligt värde var 37 miljoner euro (53).

De totala intäkterna ökade med 3 miljoner euro. Derivatrörelsen inverkade sänkande på räntenettet och ökande på nettointäkterna från värdepappershandel som ingår i nettointäkterna från placeringsverksamheten. Enligt koncernens bokföringspraxis ingår intäkter från derivatinstrument både i räntenettet och i nettointäkterna från värdepappershandel. Fördelningen av intäkter mellan de här resultaträkningsposterna kan variera avsevärt beroende på vilka derivatinstrument som används vid hanteringen av positionen. Nettointäkterna från placeringsverksamhet ökade från jämförelseperioden med 46 miljoner euro, då derivatrörelsen ökade nettointäkterna från handeln, som ingår dem. Dessutom ingick det i nettointäkterna från placeringsverksamheten realisationsvinster av skuldebrev för 14 miljoner euro (7) och intäkter från utdelningar för 9 miljoner euro (1). I rapportperiodens intäkter från utdelningar ingick 7 miljoner euro i ränta på andelskapitalet från Finlands Kreditandelslag.

Under jämförelseperioden ökade de övriga rörelseintäkterna till följd av kostnaderna för den centraliserade likviditetsreserven som debiterats segmentet Bankrörelse och OP Gruppens övriga kreditinstitut och som var större än under rapportperioden.

OP Företagsbankens tillgång på finansiering hölls god. OP Företagsbanken har emitterat långfristiga obligationslån till seniorvillkor i januari–september för totalt 0,9 miljarder euro. På den internationella kapitalmarknaden emitterades i april ett

obligationslån till senior-villkor för 500 miljoner euro med löptiden fem år. Dessutom deltog OP Företagsbanken i mars i den andra serien av Europeiska centralbankens riktade långfristiga refinansieringstransaktioner (TLTRO-II) med totalt 1,0 miljarder euro. Totalt har OP Företagsbanken deltagit i TLTRO-II-finansieringstransaktionen med 4,0 miljarder euro.

Snittmarginalen för skuldebrev inom marknadsupplåningen till seniorvillkor och för TLTRO-II-finansieringen var i september 19 räntepoäng (31). Kostnaderna för marknadsupplåning minskar på grund av användningen av TLTRO-II-finansiering samt då upplåning till högre kostnad förfaller.

Andelsbankernas nettofinansieringsposition blev under rapportperioden negativ då andelsbankernas placeringar i OP Företagsbankens centralbank vid slutet av rapportperioden var större än andelsbankernas finansiering från centralbanken. Andelsbankernas placeringar ökade till följd av OP-Bostadslånebankens upplåning med säkerställda obligationslån, som i allt större grad än förut kanaliserades till centralbanken som placeringar från andelsbankerna.

OP Företagsbankens back office-funktioner överfördes till OP Gruppens centraliserade tjänster, vilket minskade antalet anställda från jämförelseperioden.

Koncernens strukturarrangemang

OP Företagsbankskoncernen planerar en fortsatt omstrukturering där också segmentet Skadeförsäkring skulle överföras från OP Företagsbankskoncernen till att ägas direkt av OP Andelslag. Dessutom övervägs möjligheten att skilja åt centralbanksfunktionerna till ett dotterbolag som helt ägs av OP Andelslag. Inga beslut har fattats om på vilket sätt de här arrangemangen ska genomföras eller om tidtabellen för dem.

OP Företagsbankens back office-funktioner överfördes 1.5.2017 till OP Gruppens centraliserade tjänster. Centraliseringen av bakgrundsuppgifter är en del av OP Gruppens strategi.

Personal och ersättningar

I segmenten Bankrörelse och Övrig rörelse minskade antalet anställda då OP Företagsbankens back office-funktioner överfördes till OP Gruppens centraliserade tjänster. Antalet anställda inom Skadeförsäkringens hälso- och välbefinnanderörelse ökade från årsskiftet.

Antal anställda

	30.9.2017	31.12.2016
Bankrörelse	616	652
Skadeförsäkring	1 786	1 730
Övrig rörelse	49	72
Totalt	2 451	2 454

OP Gruppen bygger nu upp en verksamhetsmodell för att förnya personalens kompetens. Modellen byggs upp för att digitaliseringen och automatiseringen i framtiden kommer att få en del av de nuvarande uppgifterna i finansbranschen att försvinna. Samtidigt ger digitaliseringen och automatiseringen upphov till nytt arbete som kräver ny kompetens. Med verksamhetsmodellen för förnyelse av kompetensen uppmuntras och vägleds de anställda att se till sitt arbetsmarknadsvärde. OP har som mål att de anställda vilkas arbete i framtiden upphör eller förändras väsentligt ska få stöd för att utbilda sig och hitta nytt arbete. Modellen tas i bruk i början av 2018.

OP Gruppens och OP Företagsbankens rörliga ersättningar fördelar sig på kortsiktiga företagsvisa ersättningar och långsiktiga ersättningar på grupplanet.

OP Gruppens långsiktiga ersättningssystem på grupplanet består av ett ersättningssystem avsett för ledningen samt en personalfond avsedd för den övriga personalen. Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen.

Som nya långsiktiga målmätare har OP Andelslag förvaltningsråd uppställt OP Gruppens resultat före skatt, kundupplevelsen och digital kommunikation.

Målen på grupplanet är desamma såväl i ersättningssystemet för ledningen som i OP Gruppens personalfond.

Händelser efter rapportperioden

Förvaltningsrådet preciserade OP Gruppens effektivitetsmål 26.10.2017. Enligt det tidigare målet skulle kostnaderna för OP Gruppens nuvarande affärsrörelse 2019 ligga på högst samma nivå som 2015. Det nya målet är att kostnaderna för OP Gruppens nuvarande affärsrörelse 2020 är lika stora som kostnaderna 2015. Företagsbankens styrelse uppdaterade kostnads målet så att det motsvarar gruppens mål.

Utsikter för återstoden av året

Den globala ekonomin utvecklades fortfarande positivt under det tredje kvartalet. Inom euroområdet har ekonomin vuxit något bättre än väntat, men inflationen har hållits måttfull och ränteutsikterna låga. Den finländska ekonomin fortsatte att växa starkt och brett. Den positiva trenden i ekonomin håller på att förstärkas ytterligare. Förbättringen i sysselsättningsläget stöder hushållens förtroende, och företagets förbättrade lönsamhet leder till ökade investeringar. Den gynnsamma ekonomiska utvecklingen fortsätter under den närmaste tiden. I synnerhet de geopolitiska riskerna kastar en skugga över utsikterna. En risk i Finland är att den ekonomiska tillväxten på längre sikt blir blygsam, om man inte lyckas driva igenom tillräckliga reformer för att höja sysselsättningsgraden.

Finansbranschen har anpassat sig bra till den nya omvärlden med låga räntor. De låga marknadsräntorna har bromsat upp tillväxten i bankernas räntenetto och försämrat intäkterna från försäkringsbolagens ränteplaceringar, men också förbättrat kundernas kreditbetalningsförmåga. Nedskrivningarna har förblivit små trots att perioden med långsam tillväxt redan har varat i flera år. De viktigaste strategiska riskerna inom finansbranschen förknippas för närvarande med förändringen i kundbeteendet, digitaliseringen i omvärlden och den allt mer invecklade regleringen. Brytningsskedet i branschen hotar att under de närmaste åren bromsa upp tillväxten och bryta ner intäkterna. Finansbranschen står under de närmaste åren inför ett kraftigt behov av att förnyas. Förändringarna i omvärlden ökar vikten av en långsiktig förnyelse samt betydelsen av att styra lönsamheten och kapitaltäckningen.

OP Företagsbankskoncernens resultat före skatt väntas bli ungefär lika stort som (tidigare: lika stort som eller mindre än) resultatet före skatt 2016. De viktigaste osäkerhetsfaktorerna i resultatutvecklingen ansluter sig till förändringar i ränte- och placeringsmiljön, utvecklingen för nedskrivningarna, tillväxttakten i affärsverksamheten och storskadornas inverkan på försäkringsersättningarna.

Alla bedömningar som presenteras i den här delårsrapporten grundar sig på de rådande åsikterna om utvecklingen av omvärlden, OP Företagsbankskoncernen och dess funktioner och de faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Resultaträkning

Milj. €	Not	7-9/ 2017	7-9/ 2016	1-9/ 2017	1-9/ 2016
Räntenetto	3	67	60	187	177
Försäkringsnetto	4	74	142	322	398
Provisionsintäkter, netto	5	-10	3	-15	11
Nettointäkter från placeringsverksamhet	6	104	71	290	154
Övriga rörelseintäkter		11	9	29	30
Andel av intresseföretagens resultat		0	0	1	1
Intäkter totalt		246	286	814	771
Personalkostnader		37	35	121	120
Avskrivningar och nedskrivningar		15	13	43	37
Övriga rörelsekostnader		83	65	246	199
Kostnader totalt		134	113	410	356
Nedskrivningar av fordringar	7	-1	6	11	13
OP-bonus till ägarkunder		0	0	1	1
Resultat före skatt		112	167	392	400
Inkomstskatter		27	33	76	78
Periodens resultat		85	134	317	321
Fördelning:					
Moderföretagets ägare		83	133	313	320
Innehav utan bestämmande inflytande		2	1	3	2
Periodens resultat		85	134	317	321
Rapport över totalresultat					
Periodens resultat		85	134	317	321
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		-7	-5	5	-48
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Förändring i fonden för verkligt värde					
Värdering till verkligt värde		-16	94	-11	130
Säkring av kassaflöde		-3	-2	-4	-4
Omräkningsdifferenser		0	0	0	0
Inkomstskatter					
Poster som inte omklassificeras till resultatet					
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		1	1	-1	10
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet					
Värdering till verkligt värde		3	-19	2	-26
Säkring av kassaflöde		1	0	1	1
Periodens totalresultat		64	203	308	384
Fördelning av totalresultat:					
Moderföretagets ägare		62	202	304	381
Innehav utan bestämmande inflytande		2	1	4	3
Periodens totalresultat		64	203	308	384

Balansräkning

Milj. €	Not	30.9. 2017	31.12. 2016
Kontanta medel		10 609	9 336
Fordringar på kreditinstitut		8 852	9 458
Finansiella tillgångar för handel		593	638
Derivatinstrument	10	3 447	4 678
Fordringar på kunder	12	19 622	18 702
Investeringsstillgångar		15 528	16 698
Andelar av intresseföretag		48	46
Immateriella tillgångar		782	790
Materiella tillgångar		112	93
Övriga tillgångar		1 940	2 488
Skattefordringar		38	46
Tillgångar totalt		61 571	62 974
Skulder till kreditinstitut		11 836	10 332
Derivatinstrument		3 263	4 398
Skulder till kunder		17 160	16 178
Försäkringsskuld	13	3 235	3 008
Skuldebrev emitterade till allmänheten	14	17 352	19 826
Avsättningar och övriga skulder		2 635	3 231
Skatteskulder		421	405
Efterställda skulder		1 564	1 592
Skulder totalt		57 467	58 969
Eget kapital			
Hänförligt till moderföretagets ägare			
Aktiekapital		428	428
Fonden för verkligt värde	15	183	197
Övriga fonder		1 093	1 093
Ackumulerade vinstmedel		2 294	2 179
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		106	109
Eget kapital totalt		4 105	4 005
Skulder och eget kapital totalt		61 571	62 974

Rapport över förändringar i eget kapital

Milj. €	Eget kapital som hör till ägare				Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		Eget kapital totalt
	Aktie-kapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumu-lerade vinstmedel	Totalt	inflytande	
Eget kapital 1.1.2016	428	120	1 093	1 996	3 637	105	3 741
Periodens totalresultat		100		281	381	3	384
Periodens resultat				320	320	2	321
Övrigt totalresultat		100		-39	61	1	62
Vinstutdelning				-153	-153		-153
Övriga			0		0	7	7
Eget kapital 30.9.2016	428	220	1 093	2 123	3 864	114	3 978

Milj. €	Eget kapital som hör till ägare				Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		Eget kapital totalt
	Aktie-kapital	Fonden för verkligt värde	Övriga fonder	Ackumu-lerade vinstmedel	Totalt	inflytande	
Eget Kapital 1.1.2017	428	197	1 093	2 179	3 896	109	4 005
Periodens totalresultat		-13		317	304	4	308
Periodens resultat				313	313	3	317
Övrigt totalresultat		-13		4	-10	1	-9
Vinstutdelning				-201	-201		-201
Övriga			0		0	-7	-7
Eget Kapital 30.9.2017	428	183	1 093	2 294	3 999	106	4 105

Kassaflödesanalys

Milj. €	1-9/ 2017	1-9/ 2016
Kassaflöde från rörelsen		
Periodens resultat	317	321
Justeringar i periodens resultat	208	80
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar	1 004	-3 429
Fordringar på kreditinstitut	595	417
Finansiella tillgångar för handel	-204	-238
Derivatinstrument	-25	27
Fordringar på kunder	-942	-949
Investeringstillgångar	1 031	-2 250
Övriga tillgångar	548	-436
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder	1 947	2 240
Skulder till kreditinstitut	1 529	2 904
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	0
Derivatinstrument	9	-29
Skulder till kunder	983	-695
Försäkringsskuld	16	65
Avsättningar och övriga skulder	-588	-4
Betald inkomstskatt	-54	-62
Erhållna utdelningar	43	31
A. Kassaflöde från rörelsen totalt	3 465	-820
Kassaflöde från investeringar		
Likvida medel som hålls till förfall, minskningar	28	4
Anskaffning av dotterföretag och intresseföretag med avdrag för likvida medel vid anskaffningstidpunkten	-1	
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	-60	-65
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	2	1
B. Kassaflöde från investeringar totalt	-31	-60
Kassaflöde från finansiering		
Efterställda skulder, ökning		0
Efterställda skulder, minskningar		-144
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	17 993	19 609
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskningar	-19 963	-18 235
Betalda utdelningar	-201	-153
C. Kassaflöde från finansiering totalt	-2 172	1 076
Nettoförändring av likvida medel (A+B+C)	1 262	196
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	9 633	8 803
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	10 895	9 000
Likvida medel		
Kontanta medel	10 609	8 633
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut	286	367
Totalt	10 895	9 000

Uppgifter enligt rörelsesegment

Kapitaliseringen av segmenten baserar sig på den kapitaltäckningsanalys som OP Gruppen upprättat i enlighet med kreditinstitutslagen. Kapitalkraven enligt kapitaltäckningsanalysen har fördelats på rörelsesegmenten. Kapital har allokerats till bankrörelsen så att kärnprimärkapitalrelationen (CET1) är 20 % (19 %). Till skadeförsäkringsrörelsen har allokerats kapital så att solvensprocenten (SII) är 120. Allokeringen av kapital inverkar på den interna ränta som segmentet betalar.

	Bankrörelse	Skade- försäkring	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Resultatet för januari–september 2017, milj. €					
Räntenetto	256	-12	-54	-4	187
-varav interna nettoresultat före skatt	-15	-9	24		
Försäkringsnetto		322			322
Provisionsintäkter, netto	96	-42	-67	-1	-15
Nettointäkter från placeringsverksamhet	19	122	148	1	290
Övriga rörelseintäkter	14	10	7	-2	29
Andel av intresseföretagens resultat		1			1
Intäkter totalt	385	401	33	-6	814
Personalkostnader	40	75	6		121
Avskrivningar och nedskrivningar	8	34	2		43
Övriga rörelsekostnader	71	166	15	-6	246
Kostnader totalt	119	275	22	-6	410
Nedskrivningar av fordringar	10	0	0		11
OP-bonus till ägarkunder		1			1
Resultat före skatt	256	125	11		392

	Bankrörelse	Skade- försäkring	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Resultatet för januari–september 2016, milj. €					
Räntenetto	221	-15	-26	-2	177
-varav interna nettoresultat före skatt	-12	-13	25		
Försäkringsnetto		398			398
Provisionsintäkter, netto	114	-40	-63	0	11
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-37	87	102	1	154
Övriga rörelseintäkter	11	6	17	-5	30
Andel av intresseföretagens resultat		1			1
Intäkter totalt	310	437	31	-6	771
Personalkostnader	40	74	6		120
Avskrivningar och nedskrivningar	7	29	1		37
Övriga rörelsekostnader	60	132	12	-6	199
Kostnader totalt	107	236	20	-6	356
Nedskrivningar av fordringar	13	0	0		13
OP-bonus till ägarkunder		1			1
Resultat före skatt	189	199	11	0	400

Balansräkning 30.9.2017, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	6	325	10 596	-318	10 609
Fordringar på kreditinstitut	192	5	8 666	-11	8 852
Finansiella tillgångar för handel	-4		597		593
Derivatinstrument	107	6	3 351	-17	3 447
Fordringar på kunder	19 825	0	282	-484	19 622
Investeringsstillgångar	567	3 565	11 529	-133	15 528
Andelar av intresseföretag		48			48
Immateriella tillgångar	64	693	26		782
Materiella tillgångar	1	42	69		112
Övriga tillgångar	121	783	1 048	-12	1 940
Skattefordringar	0	20	19		38
Tillgångar totalt	20 878	5 487	36 182	-975	61 571
Skulder till kreditinstitut	485		11 836	-484	11 836
Derivatinstrument	104	28	3 150	-20	3 263
Skulder till kunder	12 902		4 636	-378	17 160
Försäkringsskuld		3 235			3 235
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 178		16 210	-37	17 352
Avsättningar och övriga skulder	1 225	384	1 035	-9	2 635
Skatteskulder	0	85	336	0	421
Efterställda skulder		135	1 429		1 564
Skulder totalt	15 894	3 868	38 633	-928	57 467
Eget kapital					4 105

Balansräkning 31.12.2016, milj. €	Bankrörelse	Skade- försäkring	Övrig rörelse	Elimineringar	Koncernen totalt
Kontanta medel	4	90	9 329	-87	9 336
Fordringar på kreditinstitut	187	6	9 280	-15	9 458
Finansiella tillgångar för handel	-4		642		638
Derivatinstrument	94	26	4 582	-23	4 678
Fordringar på kunder	18 342	0	721	-361	18 702
Investeringsstillgångar	589	3 711	12 498	-100	16 698
Andelar av intresseföretag		46			46
Immateriella tillgångar	63	701	26		790
Materiella tillgångar	2	46	45		93
Övriga tillgångar	85	707	1 905	-209	2 488
Skattefordringar	0	10	36		46
Tillgångar totalt	19 362	5 345	39 063	-795	62 974
Skulder till kreditinstitut	352		10 357	-377	10 332
Derivatinstrument	109	17	4 297	-25	4 398
Skulder till kunder	9 519		6 760	-101	16 178
Försäkringsskuld		3 008			3 008
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 244		18 616	-35	19 826
Avsättningar och övriga skulder	1 249	541	1 649	-208	3 231
Skatteskulder	1	95	310	0	405
Efterställda skulder		135	1 457		1 592
Skulder totalt	12 475	3 796	43 445	-747	58 969
Eget kapital					4 005

Noter

- Not 1 Redovisningsprinciper
- Not 2 Nyckeltal och formler för nyckeltalen
- Not 3 Räntenetto
- Not 4 Försäkringsnetto
- Not 5 Provisionsintäkter, netto
- Not 6 Nettointäkter från placeringsverksamhet
- Not 7 Nedskrivningar av fordringar
- Not 8 Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder
- Not 9 Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
- Not 10 Derivatinstrument
- Not 11 Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning
- Not 12 Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar
- Not 13 Försäkringsrörelsens skulder
- Not 14 Skuldebrev emitterade till allmänheten
- Not 15 Fonden för verkligt värde efter skatt
- Not 16 Ställda säkerheter
- Not 17 Åtaganden utanför balansräkningen
- Not 18 Kapitaltäckning för kreditinstitut
- Not 19 Exponeringar enligt ratingklass
- Not 20 Försäkringsbolagens solvens
- Not 21 Närståendetransaktioner

Not 1. Redovisningsprinciper

Delårsrapporten har upprättats med iakttagande av standarden IAS 34 (Delårsrapportering) och de principer för upprättandet av bokslutet som redogjorts för i koncernens bokslut 2016 med undantag av de ändringar i principerna som beskrivs nedan.

Delårsrapporten är oreviderad. Alla siffror i delårsrapporten har avrundats och därför kan summan av enskilda tal avvika från den summa som angetts.

Delårsrapporten offentliggörs på finska, svenska och engelska. Den finska versionen är den officiella version som gäller, ifall det finns konflikter mellan språkversionerna.

Nya standarder och tolkningar

IFRS 9 Finansiella instrument

OP Företagsbanken tillämpar standarden IFRS 9 från 1.1.2018. Jämförelsetalen justeras inte.

Det är ännu inte möjligt att tillförlitligt bedöma den kvantitativa effekten av att standarden tillämpas på boksluten för 2018, eftersom bedömningen är beroende av beloppet på de finansiella instrument som innehas vid bedömningstidpunkten, det rådande ekonomiska läget, det val av redovisningsprinciper som då görs samt ledningens prövning. Den nya standarden kräver en översyn av redovisnings- och uppföljningsprocesserna för finansiella instrument vid OP Företagsbanken. De ändringar som behövs i dem är inte ännu klara. OP Företagsbanken uppdaterar de effekter av övergången till IFRS 9 som uppgetts i bokslutet 2016 enligt följande:

Klassificering och värdering

OP Företagsbanken har uppskattat hur portföljerna med lån och olika skuldebrev ska hanteras för att det ska vara möjligt att nå rörelsemålen för dem (s.k. affärsmodelltest). Dessutom har OP Företagsbanken i slutet av september prövat de kassaflödesegenskaper som följer av de nuvarande portföljerna med skuldebrev (s.k. SPPI-test). Merparten av OP Företagsbankens lån och skuldebrev kommer att stanna kvar i de nuvarande värderingsklasserna där de klassificeras till upplupet anskaffningsvärde eller till verkligt värde via övrigt totalresultat. Ändringarna i klassificeringen kommer därmed att vara små, och de har ingen väsentlig effekt på OP Företagsbankens CET1-nyckeltal.

De största ändringarna i klassificeringen kommer att rikta sig främst mot placeringsverksamheten inom OP Företagsbankens skadeförsäkring, egetkapitalinstrument och fondplaceringar, vars klassificering i regel ändras till verkligt värde via resultatet. För en del av de här instrumenten planerar OP Företagsbanken att ta i bruk en s.k. overlay approach, som återställer resultat-effekterna av de här instrumenten till en nivå som motsvarar den nuvarande IAS 39. Inga ändringar väntas i klassificeringen av finansiella skulder.

Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat samt låneåtaganden och garantiavtal utanför balansräkningen.

Utvecklingen av OP Företagsbankens kreditriskmodeller och system i anslutning till dem är ännu inte slutförd. Förväntade kreditförluster beräknas med modellerade riskparametrar och formeln $PD \times LGD \times EAD$ för merparten av portföljerna. De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk har ökat avsevärt från rapporteringsdagen eller inte. En betydlig ökning i kreditrisken bedöms med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. De kvalitativa kriterierna består av olika mätare av kreditrisk (t.ex. lånefordringar som beviljats en eftergift) och de beaktas främst i klassificeringsmodellerna. Kreditklassificeringarna påverkar under hela löptiden det PD-tal som används för att bedöma den kvantitativa förändringen. Dessutom har kreditrisken ökat betydligt, om en betalning har förfallit för mer än 30 dagar sedan. Avtalen klassificeras i tre steg. I steg 1 klassificeras avtal, vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas en förväntad förlust för 12 månader. I steg 2 klassificeras avtal, vars kreditrisk har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas en förväntad förlust för hela löptiden. I steg 3 klassificeras fallerande avtal, för vilka också beräknas en förväntad förlust för hela löptiden. Då OP Företagsbanken bedömer om tillväxten i kreditrisken ökat betydligt tillämpar den inte övergångsbestämmelsen för IFRS 9 på avtal, för vilka det inte är möjligt att beräkna ett ursprungligt PD för hela löptiden utan orimliga kostnader och arbetsinsatser. För definitionen av fallissemang (default) används en definition som är enhetlig med definitionen för kapitaltäckningsanalysen.

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. De makroekonomiska scenarierna är de samma som också annars används i OP Företagsbankens ekonomiska årsplanering. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag.

De avsättningar för förväntade kreditförluster som följer av IFRS 9 förväntas öka något jämfört med förlusten enligt nuvarande IAS 39 och variera mellan portföljerna. Avsättningarna minskar det egna kapitalet vid övergångstidpunkten. Ökningen i avsättningarna för förväntade kreditförluster väntas inte inverka väsentligt på OP Företagsbankens CET1-nyckeltal, eftersom avsättningarna för förväntade kreditförluster enligt IFRS 9 inte väntas överstiga de förväntade kreditförlusterna som beräknats och de golvnivåer som använts för kapitaltäckningen. Även det förslag till ändring av beräkningen av CET1-nyckeltal som Europeiska kommissionen håller på att bereda, där effekterna av nedskrivningskalkyleringen av IFRS 9 skulle beaktas stegvis under fem års tid, kommer då det träder ikraft att mildra effekterna på kapitaltäckningen.

Säkringsredovisning

OP Företagsbanken kommer att fortsätta med säkringsredovisningen enligt IAS 39 för portföljsäkringens del. Till övriga delar har inga beslut om att övergå till säkringsredovisning enligt IFRS 9 ännu fattats.

IFRS 15 Intäkter från kontrakt med kunder

OP Företagsbanken tillämpar standarden IFRS 15 från 1.1.2018. Standarden IFRS 15 Intäkter från kontrakt med kunder ersätter de nuvarande standarderna IAS 11 och IAS 18.

Standarden IFRS 15 gäller vid OP Företagsbanken främst provisioner som inte hör till beräkningen av effektiv ränta i segmentet Bankrörelse. Den nya standarden inverkar inte på resultatföringen av finansiella instrument eller försäkringar. Standarden IFRS 15 ökar den information som presenteras i noterna. Grupperingen av de provisionsintäkter och -kostnader som presenteras i nettoprovisionsintäkterna preciseras i noterna. IFRS 15 ändrar inte tidpunkten för intäktsföring av provisioner som hör till standardens tillämpningsområde jämfört med nuvarande praxis. Övergången till IFRS 15-standardens har därmed ingen betydlig ekonomisk effekt på OP Företagsbankens resultat. OP Företagsbanken övergår till att tillämpa standarden IFRS 15 med en retroaktiv metod.

Not 2 Nyckeltal och formler för nyckeltalen

	1–9/ 2017	1–9/ 2016
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	10,4	11,1
Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %	10,1	13,2
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,68	0,70
Kostnadernas andel av intäkterna, %	50	46
Antalet anställda i genomsnitt	2 460	2 385

ALTERNATIVA NYCKELTAL

Europeiska värdepappersmyndighetens (ESMA) nya anvisningar om alternativa nyckeltal trädde i kraft 3.7.2016. Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Alternativa nyckeltal ska inte betraktas som ersättande mätare jämfört med de nyckeltal som definieras i IFRS-bokslutsreglerna.

Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpas presenteras nedan och de motsvarar till innehållet de nyckeltal som presenterats tidigare.

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på eget kapital (ROE) till verkligt värde, %	$\frac{\text{Periodens totalresultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	$\frac{\text{Periodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$
Kostnadernas andel av intäkterna, %	$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nedskrivningar av fordringar x (dagar i räkenskapsperioden/dagar i rapportperioden)}}{\text{Kredit- och garantistocken vid rapportperiodens slut}} \times 100$
Skadeförsäkringens nyckeltal:	
Skadeprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader + avskrivningar/justeringar av immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Totalkostnadsprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	Skadeprocent + driftskostnadsprocent Riskprocent + omkostnadsprocent
Omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$
Operativ skadeprocent	$\frac{\text{Ersättningar exkl. förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$

Operativ driftskostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader}}{\text{Premieintäkter exkl. förändringar i beräkningsgrunden (netto)}} \times 100$
Operativ totalkostnadsprocent	Operativ skadeprocent + operativ driftskostnadsprocent Operativ riskprocent + operativ omkostnadsprocent
Operativ riskprocent (exkl. diskontering av pensionsansvar)	$\frac{\text{Ersättningar exkl. skaderegleringskostnader och förändringar i beräkningsgrunden}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
Operativ omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader och skaderegleringskostnader}}{\text{Premieintäkter (netto) exkl. förändringar i beräkningsgrunden}} \times 100$
NYCKELTAL SOM KALKYLERAS SEPARAT	
Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$
Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbas}}{\text{Kapitalkrav (SCR)}} \times 100$
Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$
Likviditetstäckningskrav (LCR), %	$\frac{\text{Likvida tillgångar}}{\text{Likviditetsutflödena - likviditetsinflöden i stressituationer}} \times 100$
Avkastning på ekonomiskt kapital, %	$\frac{\text{Resultat och kundbonus efter skatt (12 månaders glidande)}}{\text{Ekonomiskt kapitalkrav i snitt}} \times 100$

SKADEFÖRSÄKRINGENS OPERATIVA RESULTAT	1-9/ 2017	1-9/ 2016	Förändring %	1-12/ 2016
Milj. €				
Premieintäkter	1 073	1 061	1,2	1 418
Försäkringsersättningar	-829	-731	13,4	-979
Driftskostnader	-212	-187	13,4	-263
Avskrivningskorrigerig av immateriella tillgångar	-16	-16	0,0	-21
Försäkringstekniskt bidrag	16	127	-87,2	154
Placeringsintäkter och -kostnader	122	87	40,0	102
Övriga intäkter och kostnader	-14	-15	-8,4	-25
Resultat före skatt	125	199	-37,5	231
Förändring i fonden för verkligt värde, brutto	-47	84		69
Resultat före skatt till verkligt värde	78	283	-72,4	300

Vid beräkningen av Skadeförsäkringens nyckeltal används skadeförsäkringsbolagens rörelsevisa kostnader, som inte redovisas enligt samma principer i koncernens resultaträkning.

Not 3 Räntenetto

Milj. €	7-9/ 2017	7-9/ 2016	1-9/ 2017	1-9/ 2016
Ränteintäkter				
Fordringar på kreditinstitut	11	10	33	29
Fordringar på kunder				
Lån	84	71	245	212
Finansiella leasingfordringar	5	5	14	13
Krediter som minskat i värde och övriga åtaganden	0	0	0	0
Skuldebrev				
Som innehas för handel	2	2	5	7
Som kan säljas	25	30	74	91
Som hålls till förfall	0	0	0	0
Lån och fordringar	0	0	1	1
Derivatinstrument				
Som innehas för handel	202	257	630	836
Säkring av verkligt värde	-29	-33	-87	-98
Säkring av kassaflöde	1	2	4	7
Den ineffektiva andelen av säkring av kassaflödet	0	0	0	0
Övriga	1	2	6	5
Totalt	302	345	924	1 103
Räntekostnader				
Skulder till kreditinstitut	30	15	83	44
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	0	0	0	0
Skulder till kunder	0	-1	-1	2
Skuldebrev emitterade till allmänheten	45	46	146	133
Efterställda skulder				
Kapitallån	1	1	4	6
Övriga	11	11	33	33
Derivatinstrument				
Som innehas för handel	193	245	614	808
Säkring av verkligt värde	-33	-35	-104	-107
Övriga	-15		-46	
Övriga	2	2	7	5
Totalt	235	285	737	925
Räntenetto utan värderingsposter i säkringsredovisning	67	60	187	178
Säkringsinstrument	4	-18	9	-173
Värdeförändringar i de säkrade posterna	-4	18	-9	172
Räntenetto	67	60	187	177

Not 4	Försäkringsnetto				
Milj. €		7-9/ 2017	7-9/ 2016	1-9/ 2017	1-9/ 2016
Premieintäkter, netto					
	Premieinkomst	268	256	1 189	1 171
	Återförsäkrares andel	-1	1	-6	-5
	Förändring i avsättning för ej intjänade premier	105	112	-115	-108
	Återförsäkrares andel	-8	-7	6	4
	Totalt	365	362	1 074	1 062
Ersättningar, netto					
	Betalda ersättningar	-205	-197	-652	-642
	Återförsäkrares andel	2	12	6	26
	Förändring i avsättning för oreglerade skador	-88	-27	-111	-26
	Återförsäkrares andel	1	-8	9	-18
	Totalt	-290	-220	-749	-660
	Övriga poster i skadeförsäkring	-1	0	-3	-3
	Försäkringsnetto totalt	74	142	322	398

Not 5 Provisionsintäkter, netto

Milj. €	7-9/ 2017	7-9/ 2016	1-9/ 2017	1-9/ 2016
Provisionsintäkter				
Utlåning	10	10	30	32
Inlåning	0	0	0	0
Betalningsrörelse	5	7	19	21
Värdepappersförmedling	4	4	14	11
Värdepappersemissioner	1	0	7	5
Fonder	0	0	0	0
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	3	3	10	8
Garantier	3	3	9	10
Försäkringsförmedling	3	5	11	13
Övriga	3	2	9	5
Totalt	33	34	108	106
Provisionskostnader				
Betalningsrörelse	1	2	5	9
Värdepappersförmedling	2	2	6	5
Värdepappersemissioner	1	0	1	1
Kapitalförvaltning och juridiska ärenden	1	1	3	3
Försäkringsrörelsen	16	17	52	52
Övriga	23	8	55	25
Totalt	44	31	123	95
Provisionsintäkter, netto, totalt	-10	3	-15	11

Not 6 Nettointäkter från placeringsverksamhet

Milj. €	7-9/ 2017	7-9/ 2016	1-9/ 2017	1-9/ 2016
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Skuldebrev	9	17	36	72
Egetkapitalinstrument	43	2	57	7
Utdelningar och vinstandelar	8	7	43	30
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-1	-2	-5	-15
Totalt	58	24	131	94
Som redovisats till verkligt värde via resultaträkningen				
Försäkring				
Skuldebrev	2	2	-4	7
Derivatinstrument	4	10	17	-5
Bankrörelse och Övrig rörelse				
Värdepappershandel	33	32	126	47
Valutaverksamhet	9	8	28	27
Förvaltningsfastigheter	6	3	14	8
Totalt	53	55	181	85
Som redovisats till det upplupna anskaffningsvärdet				
Lån och övriga fordringar	1	1	3	3
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	0	0	0	0
Totalt	1	1	3	3
Skadeförsäkring				
Upplösning av diskontering	-8	-9	-25	-27
Totalt	-8	-9	-25	-27
Nettointäkter från placeringsverksamhet totalt	104	71	290	154

Not 7 Nedskrivningar av fordringar

Milj. €	7-9/ 2017	7-9/ 2016	1-9/ 2017	1-9/ 2016
Fordringar som nedskrivits som kredit- och garantiförluster	16	0	34	37
Återföringar av fordringar som avskrivits	0	0	0	0
Ökning av individuella nedskrivningar	0	6	8	14
Minskning av individuella nedskrivningar	-17	-1	-35	-42
Gruppvisa nedskrivningar	0	1	3	4
Nedskrivningar av fordringar totalt	-1	6	11	13

Not 8 Kategorisering av finansiella tillgångar och skulder

Tillgångar, milj. €	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som redo- visas till verkligt värde via resultat- räkningen*	Finansiella tillgångar som kan säljas	Säkrings- instru- ment	Totalt
Kontanta medel	10 609					10 609
Fordringar på kreditinstitut	8 852					8 852
Derivatinstrument			3 283		164	3 447
Fordringar på kunder	19 622					19 622
Skuldebrev		52	898	14 017		14 967
Egetkapitalinstrument				758		758
Övriga finansiella tillgångar	1 988					1 988
Finansiella tillgångar	41 071	52	4 181	14 774	164	60 243
Andra tillgångar än finansiella instrument						1 329
Totalt 30.9.2017	41 071	52	4 181	14 774	164	61 571

Tillgångar, milj. €	Lån och fordringar	Investe- ringar som hålls till förfall	Finansiella tillgångar som redo- visas till verkligt värde via resultat- räkningen*	Finansiella tillgångar som kan säljas	Säkrings- instru- ment	Totalt
Kontanta medel	9 336					9 336
Fordringar på kreditinstitut	9 458					9 458
Derivatinstrument			4 292		386	4 678
Fordringar på kunder	18 702					18 702
Skuldebrev		79	975	15 127		16 182
Egetkapitalinstrument			0	807		807
Övriga finansiella tillgångar	2 520					2 520
Finansiella tillgångar	40 017	79	5 268	15 934	386	61 684
Andra tillgångar än finansiella instrument						1 290
Totalt 31.12.2016	40 017	79	5 268	15 934	386	62 974

* Balansposten investeringstillgångar omfattar skadeförsäkringens skuldebrev och egetkapitalinstrument som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen.

Skulder, milj. €	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	Övriga skulder	Säkrings-instrument	Totalt
Skulder till kreditinstitut		11 836		11 836
Derivatinstrument	2 903		360	3 263
Skulder till kunder		17 160		17 160
Försäkringsskuld		3 235		3 235
Skuldebrev emitterade till allmänheten		17 352		17 352
Efterställda skulder		1 564		1 564
Övriga finansiella skulder	0	2 418		2 418
Finansiella skulder	2 903	53 566	360	56 829
Andra skulder än finansiella skulder				638
Totalt 30.9.2017	2 903	53 566	360	57 467

Skulder, milj. €	Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	Övriga skulder	Säkrings-instrument	Totalt
Skulder till kreditinstitut		10 332		10 332
Derivatinstrument	4 056		341	4 398
Skulder till kunder		16 178		16 178
Försäkringsskuld		3 008		3 008
Skuldebrev emitterade till allmänheten		19 826		19 826
Efterställda skulder		1 592		1 592
Övriga finansiella skulder	0	3 022		3 022
Finansiella skulder	4 057	53 957	341	58 355
Andra skulder än finansiella skulder				614
Totalt 31.12.2016	4 057	53 957	341	58 969

Obligationslånen bland skuldebrev emitterade till allmänheten har behandlats i bokföringen till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet på de här skuldebreven som uppskattats med hjälp av den information som fanns att få från marknaden och etablerade värderingsmetoder var vid slutet av september 275 miljoner euro (268) högre än det bokförda värdet. Efterställda skulder har behandlats till det upplupna anskaffningsvärdet. Det verkliga värdet av efterställda skulder är större än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden är osäkert.

Not 9 Klassificering av finansiella instrument återkommande värderade tillverkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 30.9.2017, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Skuldinstrument	427	111	361	898
Derivatinstrument	1	3 308	138	3 447
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Egetkapitalinstrument	297	161	300	758
Skuldinstrument	11 287	2 356	374	14 017
Totalt	12 012	5 935	1 173	19 120

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2016, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Skuldinstrument	472	495	8	975
Derivatinstrument	6	4 512	160	4 678
Finansiella tillgångar som kan säljas				
Egetkapitalinstrument	464	61	281	807
Skuldinstrument	11 276	3 525	326	15 127
Totalt	12 218	8 594	776	21 588

Skuldernas verkliga värden 30.9.2017, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Övriga		0		0
Derivatinstrument	9	3 169	85	3 263
Totalt	9	3 169	85	3 263

Skuldernas verkliga värden 31.12.2016, milj. €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Övriga		0		0
Derivatinstrument	10	4 280	107	4 398
Totalt	10	4 280	107	4 398

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noterats på börser, företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbankskoncernens OTC-derivat samt företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på värderingsdagen på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågavarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder. Det verkliga värdet i Nivå 3 består av prisuppgifter från utomstående.

Omklassificeringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Omklassificeringen mellan olika nivåer anses ha skett den dag då den transaktion som omklassificeringen medfört skett eller den dag då omständigheterna ändrats.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar, milj. €	Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultat-räkningen	Derivat-instrument	Finansiella	Tillgångar totalt
			tillgångar som kan säljas	
Ingående balans 1.1.2017	8	160	608	776
Resultaträkningens nettointäkter	5	-22	-6	-23
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			1	1
Förvärv			55	55
Försäljningar			-34	-34
Amorteringar			-7	-7
Omklassificering till Nivå 3	347		160	507
Omklassificering från Nivå 3			-103	-103
Utgående balans 30.9.2017	361	138	674	1 173

Finansiella skulder, milj. €	Derivat-instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2017	107	107
Resultaträkningens nettointäkter	-22	-22
Utgående balans 30.9.2017	85	85

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 30.9.2017

Milj. €	Räntenetto	Netto-intäkter från placerings-verksamhet	Rapport över	Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
			total- resultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	
Realiserade nettointäkter	5			5
Orealiserade nettointäkter	0	-6	1	-5
Nettointäkter totalt	6	-6	1	1

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2017.

Not 10 Derivatinstrument

30.9.2017, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	35 760	93 945	73 186	202 891	3 277	3 147
Clearas via central motpart	7 933	38 786	34 206	80 925	985	1 130
Valutaderivat	35 583	9 244	2 963	47 790	986	1 145
Aktie- och indexbundna derivat	5	3		8	1	
Kreditderivat	15	210	6	232	7	5
Övriga derivat	372	490	2	864	71	28
Derivat totalt	71 735	103 893	76 157	251 785	4 342	4 325

31.12.2016, milj. €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkligt värde*	
	Under 1 år	1–5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	43 438	89 073	67 384	199 895	4 113	4 047
Clearas via central motpart	7 919	33 999	30 761	72 679	1 186	1 335
Valutaderivat	29 989	11 607	3 644	45 241	1 693	1 676
Aktie- och indexbundna derivat		6		6	1	
Kreditderivat	19	296	13	328	10	7
Övriga derivat	285	553	2	840	64	23
Derivat totalt	73 732	101 535	71 043	246 310	5 881	5 753

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om
Not 11 nettning

Finansiella tillgångar

30.9.2017, milj. €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter	
Derivat	4 411	-964	3 447	-1 941	-500	1 005

31.12.2016, milj. €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Mottagna säkerheter	
Derivat	5 829	-1 151	4 678	-2 472	-1 177	1 030

Finansiella skulder

30.9.2017, milj. €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	
Derivat	4 370	-1 107	3 263	-1 941	-658	664

31.12.2016, milj. €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella tillgångar, brutto, som avdras från finansiella skulder*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			Netto
			Netto som redovisas i balansräkningen**	Allmänna avtal om derivatkontrakt***	Ställda säkerheter	
Derivat	5 704	-1 307	4 398	-2 472	-1 139	786

* Inkl. det netto av derivat som clearats dagligen som ingår i kontanta medel, sammanlagt -146 (-147) miljoner euro.

** Verkligt värde utan upplupen ränta.

*** Enligt praxis ingås allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivatransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I den här handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och derivatens dagliga betalningar kvittas med derivatmotparten. Dagligen antingen betalas eller mottas en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin). De räntederivat som clearas via centrala motparter kvittas i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finansbranschens Centralförbunds allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Not 12 Fordringar på kreditinstitut och kunder samt problemfordringar

30.9.2017, milj. €	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)	Totalt	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Balansvärde
Fordringar på kreditinstitut och kunder						
Fordringar på kreditinstitut	8 853		8 853		1	8 852
Fordringar på kunder, varav	17 872	223	18 095	192	26	17 876
bankgarantifordringar	0	2	2	2	0	0
Finansiell leasing	1 747		1 747			1 747
Totalt	28 471	223	28 694	192	28	28 474
Fordringar på kreditinstitut och kunder sektorvis						
Företag	16 161	222	16 383	192	14	16 177
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	9 854		9 854		2	9 853
Hushåll	1 713	1	1 713	1	12	1 701
Ideella organisationer	330		330		0	330
Offentlig sektor	414		414		0	413
Totalt	28 471	223	28 694	192	28	28 474

31.12.2016, milj. €	Inte nedskrivna (brutto)	Nedskrivna (brutto)	Totalt	Individuella nedskrivningar	Gruppvisa nedskrivningar	Balansvärde
Fordringar på kreditinstitut och kunder						
Fordringar på kreditinstitut	9 460		9 460		2	9 458
Fordringar på kunder, varav	17 434	243	17 677	219	23	17 435
bankgarantifordringar	0	2	2	2	0	0
Finansiell leasing	1 268		1 268			1 268
Totalt	28 161	243	28 405	219	25	28 160
Fordringar på kreditinstitut och kunder sektorvis						
Företag	15 463	242	15 706	218	12	15 475
Finansiella företag (inkl. försäkringsföretag)	10 467		10 467		2	10 464
Hushåll	1 558	1	1 559	1	11	1 548
Ideella organisationer	290	0	290	0	0	290
Offentlig sektor	383		383		0	383
Totalt	28 161	243	28 405	219	25	28 160

Problemfordringar och lånefordringar som beviljats en eftergift 30.9.2017, milj. €	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		90	90	78	12
Sannolikt obetalda		225	225	110	116
Lånefordringar som beviljats en eftergift	147	20	167	5	162
Totalt	147	335	482	192	289

Problemfordringar och lånefordringar som beviljats en eftergift 31.12.2016, milj. €	Icke nödlidande ("performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Nödlidande ("non-performing") fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Fordringar på kreditinstitut och kunder (brutto)	Individuella nedskrivningar	Fordringar på kreditinstitut och kunder (netto)
Över 90 dagar förfallna fordringar		95	95	81	13
Sannolikt obetalda		268	268	133	135
Lånefordringar som beviljats en eftergift	35	20	55	5	50
Totalt	35	382	417	219	198

Nyckeltal, %	30.9.2017	31.12.2016
Individuella nedskrivningar, % av problemfordringar	39,9 %	52,6 %

Som över 90 dagar förfallna fordringar rapporteras det återstående kapitalet på en fordran där räntan eller kapital förfallit till betalning men inte betalats på tre månader. Som avtal som sannolikt blir obetalade rapporteras avtal i de svagaste ratingklasserna (F för privatkunder och 11–12 för övriga). Som lånefordringar som beviljats en eftergift rapporteras fordringar där villkoren omförhandlats på grund av att kundens betalningsförmåga försämrats. Lånevillkoren för omförhandlade fordringar har mildrats till följd av kundens ekonomiska svårigheter till exempel genom att bevilja kunden amorteringsfrihet för 6–12 mån.

Not 13 Försäkringsrörelsens skulder

Milj. €	30.9.2017	31.12.2016
Avsättningar för oreglerade skador		
Avsättningar för pensioner	1 042	1 434
Övriga avsättningar för oreglerade skador	1 523	988
Räntekomplettering (värdet av försäkringskuldens säkringar)	-25	8
Totalt	2 541	2 430
Avsättning för intjänade premier	694	578
Totalt	3 235	3 008

Not 14 Skuldebrev emitterade till allmänheten

Milj. €	30.9.2017	31.12.2016
Obligationslån	9 716	11 738
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP	7 636	8 088
Totalt	17 352	19 826

Not 15 Fonden för verkligt värde efter skatt

	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Egetkapital- instrument	Säkring av kassaflödet	
Milj. €				
Ingående balans 1.1.2017	85	106	6	197
Förändringar i verkligt värde	39	15	0	54
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-9	-59		-68
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	0	2		2
Överföringar till räntenetto			-4	-4
Uppskjuten skatt	-6	8	1	3
Utgående balans 30.9.2017	109	72	2	183

	Finansiella tillgångar som kan säljas			Totalt
	Skuldebrev	Egetkapital- instrument	Säkring av kassaflödet	
Milj. €				
Ingående balans 1.1.2016	32	77	11	120
Förändringar i verkligt värde	128	14	3	145
Realisationsvinster överförda till resultaträkningen	-9	-18		-26
Nedskrivningar överförda till resultaträkningen	0	13		13
Överföringar till räntenetto			-7	-7
Uppskjuten skatt	-24	-2	1	-25
Utgående balans 30.9.2016	128	84	8	220

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till 229 miljoner euro (245) och den uppskjutna skatteskuld som ansluter sig till den uppgick till 45 miljoner euro (49). Vid slutet av rapportperioden ingick i fonden för verkligt värde totalt 99 miljoner euro (139) i positiva värdeförändringar och totalt 9 miljoner euro (7) i negativa värdeförändringar i egetkapitalinstrument.

Den negativa fonden för verkligt värde upplöses genom värdestegringar på tillgångarna, försäljnings förluster och resultatförda nedskrivningar.

Not 16 Ställda säkerheter

Milj. €	30.9.2017	31.12.2016
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	36	1
Övriga	5 407	4 973
Ställda säkerheter totalt*	5 443	4 973
Derivatskulder med säkerhet	798	1 351
Övriga skulder med säkerhet	4 082	3 443
Totalt	4 880	4 794

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 6,2 miljarder euro. Av dem utgör 1,5 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 17 Åtaganden utanför balansräkningen

Milj. €	30.9.2017	31.12.2016
Garantier	513	716
Garantiansvar	1 495	1 460
Kreditlöften	5 917	5 470
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	374	344
Övriga åtaganden*	708	677
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	9 008	8 667

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 188 miljoner euro (156).

Not 18 Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitaltäckningen för kreditinstitut har redovisats i enlighet med EU:s tillsynsförordning (EU 575/2013) (CRR).

	30.9.2017	31.12.2016
Kapitalbas, milj. €		
OP Företagsbankskoncernens eget kapital	4 105	4 005
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-347	-279
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	-2	-6
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	3 756	3 720
Immateriella tillgångar	-77	-76
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-14	-23
Planerad vinstutdelning	-157	-201
Nedskrivningar - förväntade förluster underskott	-133	-126
Kärnprimärkapital (CET1)	3 376	3 295
Kapitallån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	137	140
Primärkapitaltillskott (AT1)	137	140
Primärkapital (T1)	3 513	3 435
Debenturlån	1 107	1 193
Supplementärkapital (T2)	1 107	1 193
Kapitalbas totalt	4 620	4 628

På kapitallån har tillämpats övergångsbestämmelser för gamla kapitalinstrument.

	30.9.2017	31.12.2016
Totalt riskvägt exponeringsbelopp, milj. €		
Kredit- och motpartsrisk	19 855	19 354
Schablonmetoden (SA)	2 283	1 861
Exponeringar mot stater och centralbanker	31	33
Institutexponeringar	32	51
Företagsexponeringar ***	2 162	1 702
Hushållsexponeringar	15	12
Övriga*	44	64
Intermetoden (IRB)	17 572	17 493
Institutexponeringar	989	1 141
Företagsexponeringar	11 669	11 551
Hushållsexponeringar	1 109	983
Aktieexponeringar**	3 746	3 741
Övriga	59	77
Marknads- och avvecklingsrisken, schablonmetoden	1 988	1 329
Operativ risk, schablonmetoden	1 266	1 163
Värdejustering av exponeringar (CVA)	206	253
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	23 315	22 099

* Av riskvikten i posten Övriga består 43 miljoner (45) euro av uppskjutna skattefordringar som behandlas med riskvikten 250 procent av kärnprimärkapitalen i stället för att dras av.

** Riskvikten för aktieexponeringar inkluderar 3,7 miljarder euro för OP Gruppens interna investeringar i försäkringsföretag.

*** Jämförelseuppgifterna korrigerade för Företagsexponeringar (SA).

Relationstal, %	30.9.2017	31.12.2016
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	14,5	14,9
Tier 1-kapitalrelation	15,1	15,5
Kapitalrelation	19,8	20,9

Relationstal utan övergångsbestämmelser, %	30.9.2017	31.12.2016
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	14,5	14,9
Tier 1-kapitalrelation	14,5	14,9
Kapitalrelation	19,2	20,3

Kapitalkrav, milj. €	30.9.2017	31.12.2016
Kapitalbas	4 620	4 628
Kapitalkrav	2 459	2 327
Buffert för kapitalkrav	2 161	2 301

Kapitalkravet består av minimikravet 8 %, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 % och ländersvisa kontracykliska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Not 19 Exponeringar enligt ratingklass

Företagsexponeringar enligt ratingklass (FIRB)

30.9.2017

Ratingklass	Exponerings belopp (EAD), milj. €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD i snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
1,0-2,0	947	93,1	0,0	44,7	141	15,0	0
2,5-5,5	13 632	74,0	0,2	44,3	5 230	38,4	11
6,0-7,0	3 621	70,2	1,2	43,6	3 310	91,4	19
7,5-8,5	1 696	68,6	4,0	44,4	2 265	133,6	30
9,0-10,0	323	58,4	16,0	44,5	723	223,7	23
11,0-12,0	327	52,8	100,0	46,3			152
Totalt	20 546	73,1	0,9	44,2	11 669	57,7	235

31.12.2016

Ratingklass	Exponerings belopp (EAD), milj. €	CF, genom- snitt, %	PD, genom- snitt, %	LGD i snitt, %	Riskvägda poster, milj. €	Riskvikt, genom- snitt, %	Förväntad förlust, milj. €
1,0-2,0	1 028	92,5	0,0	44,7	154	15,0	0
2,5-5,5	13 003	74,9	0,2	44,3	4 956	38,1	10
6,0-7,0	3 671	71,4	1,2	44,1	3 440	93,7	19
7,5-8,5	1 932	69,6	4,4	44,5	2 732	141,4	38
9,0-10,0	116	54,3	22,7	44,7	268	230,8	12
11,0-12,0	374	53,2	100,0	46,1			173
Totalt	20 124	74,0	0,9	44,3	11 551	58,5	252

I PD-genomsnittet och riskvikten har inte beaktats fallissemang, dvs. ratingklasserna 11,0 och 12,0.

Not 20 Försäkringsbolagens solvens

Milj. €	30.9.2017	31.12.2016
Medräkningsbara kapitalbasmedel	1 090	983
Solvenskapitalkrav (SCR)		
Marknadsrisk	494	483
Försäkringsrisk	285	293
Motpartsrisk	31	31
Operativ risk	43	43
Diversifieringseffekter och förlusttäckningskapacitet	-184	-164
Totalt	670	687
Buffert för SCR	420	296
SCR-relation, %	163	143
SCR-relation, % (utan övergångsbestämmelse)	159	127

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna för Solvens II och de motsvarar OP Gruppens värdering.

Not 21 Närståendetransaktioner

OP Företagsbankskoncernens närstående består av moderbolaget OP Andelslag, de dotterbolag som konsolideras i koncernen, intresseföretagen, ledningen och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till OP Företagsbankskoncernens ledning räknas OP Företagsbanken Abp:s verkställande direktör och ledamöterna i styrelsen. Till de närstående räknas också bolag, i vilka någon som hör till ledningen eller en nära familjemedlem till en sådan person har ett betydande inflytande. Övriga närstående företag är OP-Eläkekassa, OP-Eläkesäätio och systerföretagen i OP Andelslagskoncernen.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Inga väsentliga förändringar har skett i närståendetransaktionerna efter 31.12.2016.

Finansiell information 2018

OP Företagsbanken Abp offentliggör följande finansiella information på basis av sin regelbundna informationsskyldighet i egenskap av emittent av värdepapper:

Bokslutskommunikén 2017 och delårsrapporterna 2018 offentliggörs följande dagar:

Bokslutskommuniké 1.1–31.12.2017	8.2.2018
Delårsrapport 1.1–31.3.2018	3.5.2018
Delårsrapport 1.1–30.6.2018	1.8.2018
Delårsrapport 1.1–30.9.2018	31.10.2018

Helsingfors 1.11.2017

OP Företagsbanken Abp
Styrelsen

Närmare upplysningar:

Verkställande direktör Jouko Pölönen, tfn 010 253 2691

Kommunikationsdirektör Carina Geber-Teir, tfn 010 252 8394

www.op.fi